

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

በመሪቤታው መሪነት፡ ማጎሌታውያኑ፡ “ሃሌ ሉያ! ሃሌ ሉያ! ባሕውስተ ሀገር! ወበዊአክሙ፡ ትረክቡ ዕዋለ አድግ እሠራ፤ ፍትሕዎ፡ ወአምጽእዎ ሊተ።” ደግሞም፡ “ሃሌ ሉያ! አልጸቆ ኢየሱስ ኢየሩሳሌም፡ ርእያ ለሀገር፤ ወይቤላ፡ ሰበ ተአምራ ጽዮን! ነዋ ንጉሥኪ! በጽሓ ብርሃንኪ! ዮም ሰላምኪ! ተፈሥሒ በሕዝብኪ! ይትገፈሩ ጸላእትኪ! ዮም ሰላምኪ! ሰላምኪ ዮም፡ ሰላምኪ!” ማለትም፡ “ለህልውናህ፡ ጥንት፡ ፍጻሜ ለሌለህ፡ ለአንተ፡ ምስጋና ይገባል! ወደከተማ ግቡ! ስትገቡም፡ የታሠረ የአሁያ ውርንጫን ታገኛላችሁ፤ ፈትታችሁም፡ አምጡልኝ።”

“ጌታችን ኢየሱስ፡ ኢየሩሳሌም ሲደርስ ሲቃረብ፡ ከተማዪቱን አይቶ፡ ጽዮን ሆይ! አውቀሽ ብትቀበደው፡ ንጉሥሽ፡ ይኸውልሽ! ብርሃንሽ፡ መጣልሽ! ሰላምሽ፡ ዛሬ ነው! በሕዝብሽ ደስ ይበልሽ! ጠላቶችሽ ይፈሩ! ሰላምሽ፡ ዛሬ ነው! አዎን፡ ዛሬ፡ የሰላምሽ ቀን ነው!” የሚለውን መዝሙር፡ እየተቀበበሉ ያዜማሉ።

ከዚህ በኋላ፡ የቤተ ክርስቲያኑ የምዕራብ ደጃፍ እንደተዘጋ፡ ከውጭ፡ ፍሬ ሰሞነኛው ዲያቆን፡ በመሶበ ወርቅ ያኖረውን፡ የመሥዋዕቱን ኅብስተ እኩቴት፡ በራሱ ላይ እንደተሸከመ፡ ሠራዊው ዲያቆንም፡ የቁርባኑን የወይን ጽዋ እንደያዘ፡ በመካከል ቆሞ፡ “አርገዉ ሞታተ መኳንንት! አርገዉ ሞታተ መኳንንት! አርገዉ ሞታተ መኳንንት!” ማለትም፡ “እናንተ መኳንንት! ደጃሮችን ክፈቱ!” የሚለውን ቃል፡ ከመዝሙራቱ ጠቅሶ፡ በዕዝል ዜማ፡ ለጀ ጊዜያት ያሰማል። ዋናው ቀዳሽ ካህንም፡ ከመቅደሱ ውስጥ ሽና፡ “መኑ ወእቱ ዝንቱ፡ ንጉሠ ሰብሓት! መኑ ወእቱ ዝንቱ፡ ንጉሠ ሰብሓት! መኑ ወእቱ ዝንቱ፡ ንጉሠ ሰብሓት!” ማለትም፡ “ክብር ምስጋና የሚገባው፡ ይህ ንጉሥ፡ ማነው?” እያለ በመጠየቅ፡ ከዚያው፡ ከመዝሙራቱ የሚጠቀሰውን ቃል፡ በዕዝል ዜማ፡ ለጀ ጊዜያት እያሰማ ይመልስለታል።

በ፪ኛው ጊዜ፡ ዲያቆኑ፡ በዚያው የዜማ ስልት፡ “እግዚአብሔር፡ አምላክ ኃያላን፡ ወእቱ፡ ዝንቱ፡ ንጉሠ ሰብሓት!” ማለትም፡ “ክብር ምስጋና የሚገባው፡ ይህ ንጉሥ፡ የኃያላን አምላክ፡ እግዚአብሔር ነው!” የሚለውን ቃል፡ ለ፫ ጊዜያት በማሰማት፡ ምላሹን ይሰጠዋል።

በመጨረሻ፡ ካህኑ፡ በልዩ የወረብ ዜማ፡ “ይባእ ንጉሠ ሰብሓት! ይባእ አምላክ ምሕረት!” ማለትም፡ “የምስጋናው ንጉሥ፡ ይግባ! የምሕረቱ አምላክ፡ ይግባ!” እያለ፡ የቤተ ክርስቲያኑን ደጃፍ ይከፍተዋል። በዚህ ጊዜ፡ ቀዳሳያኑም፡ መዘምራትም፡ ካህናቱም፡ ሕዝቡም ሹሉ፡ የኢየሱስ ክርስቶስና የድንገል ማርያም ምሳሌ የሆነውን መሥዋዕቱንና ቀርባኑን እንዳጀቡ፡ በኅብረት፡ ይህንኑ ዝማራ፡ እያሰሙ፡ ወደቤተ ክርስቲያኑ ውስጥ ይዘልቃሉ፤ ከመቅደሱ በር ሲደርሱም፡ ቀዳሳያኑ፡ ወደቅድስተ ቅድሳቱ ይገባሉ፤ መዘምራትም፡ ወደቅኔ ማጎሌታቸው ይመለሳሉ።

ምዕራፍ ፮፤ በዓል።
ዓበይትና ንዑሳን በዓላት።
ሆሣዕና።

የሥርዓተ ቅዳሴው ጸሎት አልቆ፡ ወደፍሬ ቅዳሴው ከመግባታቸው በፊት፡ ለበዓሉ ከተመደቡት፡ ከአዲስ ኪዳን መልእክታት ምንባቦች በኋላና ከምሥራቹ (ከወንጌሉ) የአዋጅ ቃል ንባብ አስቀድሞ፡ ከብሉይ ኪዳን መዝሙራት መካከል ተጠቅሶ የሚዘመረው ምስባክ፡ “ቡሩክ ዘይመጽእ፡ በስመ እግዚአብሔር፡ ባረክናክሙ፡ እምቤተ እግዚአብሔር፡ እግዚአብሔር እግዚእ፡ አስተርአዩ ለኑ።” ማለትም፡ “በእግዚአብሔር ስም የሚመጣ፡ ቡሩክ ነው፡ በእግዚአብሔር ቤት ኾነን፡ መረቅናችሁ፡ ጌታ እግዚአብሔር፡ ለእኛ ተገለጠ።” የሚለው ነው።

ትንሣኤ/ፋሲካ።

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ ከሙታን ተለይቶ የተነሣባትን፡ የመታሰቢያ ዕለት፡ እኛ ኢትዮጵያውያን፡ በጥልቅ መንፈሳዊ የደስታ ስሜት እናከብራታለን። ይህም፡ ያለምክንያት አይደለም፡ ይህችው ዕለት፡ ፈጣሪ፡ ሰው ኾኖ፡ ወደዚህ ዓለም የመጣበትን ዓላማ፡ ከግብ አድርሶ የፈጸመባት፡ ማለትም፡ የሰው ልጆችን የዘር ጠላቶች ደምስሶ፡ ለእኛ፡ ዘለዓለማዊ ድልን ያቀዳጀባት፡ ይኸውም፡ ከዲያብሎስ የእገዛዝ ባርነት አውጥቶ፡ ለእግዚአብሔር ነጻ ልጅነት፡ የኃጢአትን ቀንበር አስወግዶ፡ ለንስሐ ጽድቅ፡ የሞትን ፍዳ አጥፍቶ፡ ለዘለዓለም ሕይወት ጸጋ እንድንበቃ ያደረገባት ቀን በመኾኗ ነው።

“ፋሲካ” እየተባለ የሚጠራው፡ የትንሣኤ በዓል፡ በአገራችን በኢትዮጵያና በእኛ በኢትዮጵያውያን ዘንድ፡ ከሌሎቹ በዓላት ይልቅ፡ እጅግ ጥልቅ በኾነ፡ የተለየ ሃይማኖታዊ ስሜትና ታሪካዊ ይዘት ይከበራል፡ አከባቢናም፡ ከዘመነ ኦሪት ጀምሮ፡ በኹለት በተያያዘ ደረጃና መልክ ሲካሄድ ኖሮዋል፡ ይኸውም፡-

፩ኛ. ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ ጥንቱን፡ ለአዳምና ሔዋን በሰጠው የተስፋ ቃሉ፡ ወደዚህ ዓለም መጥቶ፡ በአዲሱ ኪዳን ምሕረት፡ እውነተኛው የፋሲካ በግ በመኾን፡ በመስቀል ላይ ከመሠዋቱ በፊት፡ ለዚያ፡ ለመጨረሻውና ለዘለዓለማዊው የሰው ልጆች ደኅንነት፡ መሸጋገሪያና ጥላ የኾነ የይቅርታ ቸርነቱን፡ በኪዳን ኦሪቱ፡ ቀደም አድርጎ፡ ለእሥራኤል ልጆች በሠራው የፋሲካ ሥርዓት ሲሰጥ መቆየቱ ነው።

ያም ሥርዓት፡ እግዚአብሔር አምላክ፡ የእሥራኤልን ሕዝብ፡ ከፈርዖን የባርነት እገዛዝ፡ ነጻ ያወጣቸው ዘንድ፡ ሙሴን፡ ከኢትዮጵያ፡ ወደግብፅ በላከው ጊዜ፡ በአንዲት አስደንጋጭ ሌሊት ከደረሰው ታላቅ መቅሠፍት የተገኘ ነበር፡ አዎን! ጣዖት አምላኪው ፈርዖን፡ እሥራኤላውያንን ነጻ ይለቅቃቸው ዘንድ፡ እግዚአብሔር፡ በሙሴ አማካይነት፡ በአገሩ ላይ፡ የተለያየ መዓትን አከታተሉ ቢያወርድበትም፡ እምቢተኛ ልቦናውን ይበልጥ በማደንደን፡ መለኮታዊውን ትእዛዝ ተቀብሎ ለመፈጸም ፈቃደኛ አልኾነም።

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤ “ፈጣሪ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

ካለመፍቀዱም የተነሣ፡ በመጨረሻ፡ በየቤተሰቡ የተወለዱትን፡ ከሰው እስከእንስሳ ድረስ ያሉትን፡ የግብፃውያንን የበኩር (የመጀመሪያ) ልጆች ኹሉ የሚቀሥፍ መልእክ ሞት መጥቶ፡ የፈርዖን ዐልጋ ወራሽ በኾነው በኩር ላይ ሳይቀር፡ የግድያ ግዳጁን ከፈጸመበት መቅሠፍት የተገኘው ሥርዓት ነው።

በዚያን ጊዜ ግን፡ የእሥራኤል የበኩር ልጆች፡ ከዚያ የሞት መቅሠፍት የሚድኑበትን መንገድ፡ እግዚአብሔር አዘጋጅቶ ነበር፡ ይኸውም፡ ተሣፈው መልእክ ሞት፡ በእያንዳንዱ የእሥራኤል ቤተሰብ ላይ ምንም ዓይነት ጉዳት ሳያደርስ፡ የደም ምልክትን ብቻ እያየ፡ በሰላም ያልፋ ዘንድ፡ ለዚያ ቤተሰብ ቤዛ የሚኾን፡ የመሥዋዕት በግ፡ በዚያ ቤተሰብ ታርዶ፡ የዚያ በግ ደም፡ በዚያው ቤተሰብ የመኖሪያ ቤት በር፡ ኹለት መቃኖችና ጉበን ላይ፡ ለምልክትነት እየተረጨ እንዲቀባ፡ የዚያም ቤተሰብ አባሎች፡ የዚያን በግ፡ አጥንቱን ሳይሰብሩ፡ ሥጋውን ብቻ እየጠበሱ፡ በዚያው ሌሊት ጨርሰው እንዲበሉት፡ እግዚአብሔር፡ በሙሴ አማካይነት፡ ለእሥራኤል ልጆች የሰጣቸውና እነርሱም፡ ተቀብለው የፈጸሙት ትእዛዝ ነው።

በዚያች ሌሊት፡ በግብፃውያን ላይ፡ ታላቅ ድንጋጤንና ፍርሃትን ያስከተለው የቁጣው መቅሠፍት፡ በእሥራኤላውያን ላይ ግን፡ ታላቅ ደስታንና ሐሜትን ያወረደው፡ ያ፡ የእግዚአብሔር የማዳኑና የማጥፋቱ፡ የምሕረቱና የመፃቱ ኃይል፡ “ፋሲካ” ተብሎ፡ በእግዚአብሔር ሕዝብ ዘንድ፡ በየዓመቱ ሲታሰብና ሲከበር የሚኖር የዘለዓለም ሥርዓት ኾነ።

፪ኛ. ይህ “የፋሲካ ሥርዓት”፡ በከዳነ አሪቱ መሠረት፡ እንዲህ፡ በየዓመቱ ሲፈጸም ከኖረ በኋላ፡ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ የፋሲካው በግ በሚታረድባት፡ በዚችው የፋሲካ ሌሊት፡ በመስቀል ላይ ራቁቱን ተሰቅሎ፡ ደሙን በማፍሰስ፡ እውነተኛውና ዘለዓለማዊው የፋሲካ በግ ኾኖ፡ ለአንደኛውና ለመጨረሻው ጊዜ መሠዋቱ ነው።

ስለፋሲካው በግ ሥርዓት፡ እግዚአብሔር፡ ለእሥራኤል ልጆች፡ በሰጠው መመሪያ ውስጥ፡ “አጥንቱን አትስበሩ!” ያለው፡ የመለኮት የትንቢት ቃል፡ በዓለም መድኃኒትነቱ ራሱን፡ የመጨረሻው የፋሲካ በግ አድርጎ ለሠዋው፡ ለኢየሱስ ክርስቶስ የተነገረ መኾኑ፡ በወንጌላዊው ዮሐንስ ተጽፎ ይነበባል፤ ይኸውም፡ ጌታ የሚወድደውና ከሐዋርያት፡ አንዱ የኾነው፡ ይህ ዮሐንስ፡ ከቅድስት ድንግል ማርያም ጋር፡ ከጌታ መስቀል አጠገብ ቆሞ፡ በዓይኖቹ ባየው፡ የመሰከረው ነው። አዎን! ከጌታ መስቀል፡ በቀኝና በግራው አብረው የተሰቀሉት ወንበዴዎች፡ ስላልሞቱ፡ ከመምሸቱ በፊት፡ ከተሰቀሉበት ሊያወርዷቸው፡ በዚያ የነበሩት ወታደሮች፡ የኹለቱንም ወንጀለኞች፡ ጭንፍ ጭንፍቸውን ሰበሩዋቸው፤ ጌታ ግን፡ ቀደም ብሎ፡ ነፍሱ፡ በሰዓቷ፡ ከሥጋው ስለተለየች፡ መሞቱን ለማወቅ፡ ከወታደሮቹ አንዱ፡ “ለንጊኖስ” የሚባለው፡ ቀኝ ጎኑን፡ በጦር ከመውጋቱ በቀር፡ ከአጥንቱ፡ አንዱንም ላለመስበራቸው፡ ይኸው ዮሐንስ፡ በዚያ፡ የዓይን ምስክርነቱ በጻፈው፡ የምሥራች ዜናው አረጋግጦታል።

ምዕራፍ ፮፡ በዓል።
ዓበይትና ንዑሳን በዓላት።
ትንሣኤ/ፋሲካ።

የምስክርነት ቃሉም፡ እንዲህ የሚል ነው፡- “አይሁድ ግን፡ ‘መሸቷልና፡ የዚች ሰንበት ቀንም፡ ታላቅ ናትና፡ እነዚህ አስከሬኖች፡ ስለሰንበት፡ በየተሰቀሉበት አይደሉ፡’ አሉ፡ ጭን ጭናቸውንም ሰብረው ያወርዷቸው ዘንድ፡ ጳላጦስን ለመኑት፡ ወታደሮችም መጥተው፡ አብረውት ተሰቅለው የነበሩትን፡ የመጀመሪያውን ወንበይ ጭን፡ የኹለተኛውንም ሰበሩ። ወደጌታችን ኢየሱስም ሼደው፡ ፈጽሞ እንደሞተ ባይት ጊዜ፡ ጭኑን አልሰበሩም። ነገር ግን፡ ከወታደሮች አንዱ፡ የቀኝ ጎኑን በጦር ወጋው፡ ያን ጊዜም፡ ከእርሱ፡ ደምና ውኃ ወጣ። ይህም መስከረ፡ ምስክርነቱም፡ እውነት ነው፡ እናንተም ታምኑ ዘንድ፡ እርሱ፡ እውነትን እንደሚናገር ይውቃል። ይህ ኹሉ የኾነው፡ ከእርሱ፡ ‘አጥንቱን አትሰበሩ፡’ ይለው፡ የመጽሐፍ ቃል፡ ይደርስ፡ ይፈጸም ዘንድ ነው።”

የ የበጉ ደም፡ የእሥራኤልን የበከር ልጆች፡ ከመቀውፍና ከሥጋ ሞት እንዳይነ፡ ይህም፡ “ንዋ በግዑ ለእግዚአብሔር፡ ዘየአትት ኃጢአት ዓለም።” ማለትም፡ “የዓለሙን ኃጢአት የሚያስወግድ፡ እነሆ፡ የእግዚአብሔር በግ” የተባለው፡ ኢየሱስ ክርስቶስ፡ በመስቀል ላይ ተወውቶ፡ ባፈሰሰው ደሙ፡ እኛን፡ ከኃጢአትና ከዘለዓለም ሞት እዳንን። እኒያ፡ የእሥራኤል ሕዝብ፡ በዚያን ጊዜ የታረደውን በግ፡ ደሙን፡ በቤታቸው የውጭ ደጃፍ ላይ ረጭተው በመቀባትና ሥጋውን፡ በቤታቸው ውስጥ በልተው፡ ከሰውነታቸው ጋር በማዋሐድ፡ የዚያ ቀሣፊ መልአክ ሠደፍ፡ ካስከተለው ሞት እንደዳኑ ኹሉ፡ እኛም፡ ዛሬ፡ የኢየሱስ ክርስቶስን፡ ቅዱስ ሥጋውን በልተንና ክቡር ደሙን ጠጥተን፡ ለኃጢአታችን፡ የዘለዓለም ስርዮትን፡ ለሰውነታችንም፡ የዘለዓለም ሕይወትን እናገኛለን።

ይህን የፋሲካውን ሥርዓት፡ እንዲህ፡ እንደዚያን እራቱ፡ በየቤታችን፡ እንደዚያን ምሕረቱ ደግሞ፡ በቤተ ክርስቲያናችን የምንፈጸም፡ እኛ ኢትዮጵያውያን ብቻ ነን። ይህም ማለት፡ በዚህ የትንሣኤ በዓላችን፡ ለአዲስ ኪዳን ፋሲካችን፡ መሥዋዕት ኾኖ ቀርቦ፡ እንድንበላውና እንድንጠጣው የታዘዘነው፡ ለሥጋ ምግብነት፡ በየቤታችን የታረደውን ፍሪዳና የተጠመቀውን መጠጥ ሳይኾን፡ ለኹለንተናችን የሕይወት ምግብ ይኾነን ዘንድ፡ ከሰማይ የወረደውንና ከምድር የተገኘውን፡ እውነተኛውና ዘለዓለማዊው የፋሲካ በጋችን የኾነውን፡ የመድኃኒታችን የኢየሱስ ክርስቶስን ቅዱስ ሥጋና ክቡር ደም መኾኑን እውቀን፡ በየዓመቱ በምትመጣው፡ የትንሣኤ ሌሊት፡ የዚሁ አምላካዊ ጸጋና በረከት ተካፋዮች በመኾን፡ በፍጹም ሥጋዊ ደስታና መንፈሳዊ ሐሣት ልናከብራት ይገባል።

የትንሣኤ ፍጹም ደስታና ሐሣት የሚገለጽበት ሥርዓት።

አዎን! እኛ ኢትዮጵያውያን፡ በዚያች የትንሣኤ ሌሊት፡ እያንዳንዳችን፡ በኢትዮጵያዊነታችን የሚሰማን ሥጋዊ ደስታና መንፈሳዊ ሐሣት፡ እውነትም፡ በቃላት ሊገለጽ ከቶ አይቻልም።

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፡ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

ይህም የኾነውና የሚኾነው፡ ያለበቂ ምክንያት አይደለም፡ መሠረታዊና ጽኑ የኾነ ምክንያት አለ፡ ይኸውም፡ መስከረም ፩ ቀን በሚውለው፡ በእመቤታችን ድንግል ማርያም እና በጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ልደት የሚጀምረው፡ የእነርሱንም ፈለግ በመከተል፡ ከእነርሱ ጋር፡ በሥጋና በነፍስ፡ በመንፈስም አብረን ኾነን የምናደርገው፡ ዓመታዊው የሃይማኖት ጉዞችን፡ በአጽዋማቱ ሠረገላነትና በበዓላቱ ምዕራፍነት እየተጠናከረና እየታደሰ መጥቶ፡ በተለይ፡ ከዓቢይ ጾም እስከሕማማቱ ዕለተ ዓርብ ስቅለቱና ሞቱ ድረስ፡ በልዩው የጾም፡ የጸሎትና የስግደት ምግባርቻችን አማካይነት፡ ከኢየሱስ ክርስቶስና ከቅድስት እናቱ፡ በሥጋና በነፍስ፡ በመንፈስም ሳይለይ፡ አብሮ፡ ከእነርሱ ጋር ከተቀበረ በኋላ፡ በዚያች ሌሊት ከእናትና ልጇ ጋር አብሮ ስለሚነሣ ነው።

ያ፡ በቤት የሚቀጥለው ሥጋዊ ደስታ፡ ነፍሳዊ ተድላና መንፈሳዊ ሓሜት፡ በዚያች የትንሣኤ ሌሊት፡ በቅድሚያ፡ በቤተ ክርስቲያን በሚካኼዱት፡ የጸሎት፡ የማኅሌትና የቅዳሴ ሥርዓታት፡ ተገልጾ ይታያል። የትንሣኤው ሥርዓተ በዓል፡ ካህናቱና ምእመናኑ፡ የመቅደስ መስቀሉን እየተሳለሙና እንዲህ እያለ፡ በጋለ የደስታ ስሜት፡ በቃል በሚለዋወጡት፡ የምሥራች አዋጅ ይጀመራል፡-

ካህኑ፡ “ክርስቶስ ተንሥኦ እሙታን!” ምእመኑ፡ “በዓቢይ ኃይል ወሥልጣን!” ካህኑ፡ “ዐሣሮ ለሰይጣን!” ምእመኑ፡ “እግዑ ለአዳም!” ካህኑ፡ እምይእዚስ!” ካህኑና ምእመኑ (በጎበረት)፡ “ኾነ ፍሥሐ ወሰላም!” ማለትም፡ “ክርስቶስ፡ ከሙታን ተለይቶ ተነሣ! በታላቅ ኃይልና ሥልጣን! ሰይጣንን ዐሠረው! የሰውን ልጅ ነጻ አወጣው! ከዛሬ ጀምሮ፡ ደስታና ሰላም ኾን!”

ዳግመኛም፡ “ክርስቶስ፡ ተንሥኦ እሙታን! ሞተ፡ ወኪይ ለሞት! ለእለ ውስተ መቃብር፡ ወሀበ ሕይወተ፡ ዘለዓለም ዕረፍተ!” ማለትም፡ “ክርስቶስ፡ ከሙታን ተለይቶ ተነሣ! ሞቶም፡ ሞትን ድል አደረገው! በመቃብር ላሉትም፡ የዘለዓለም ዕረፍት የኾነውን ሕይወት ሰጣቸው!” የሚለውን የአዋጅ ቃል፡ በዜማ እየተቀባበሉና ታላቁን ምሥራች፡ በሓሜትና በይባቤ ድምፅ ያስማሉ።

ከዚያም፡ ዲያቆኑ፡ ከዳዊት መዝሙር፡ “ወተንሥኦ እግዚአብሔር፡ ከመ ዘንቃህ እምንዋም፡ ወከመ ኃይል፡ ወገዳገ ወይን፡ ወቀተለ ፀሮ በድጎሬሁ።” ማለትም፡ “እግዚአብሔር፡ ከእንቅልፍ እንደሚነቃ፡ የወይን ስካርም እንደተወው ጀግና ተነሣ! ጠላቱንም፡ አሳድዶ ደመሰሰው!” የሚለውን፡ የበዓሉን መደበኛ ምስባክ፡ ለኹለት ጊዜያት፡ በሉዓላዊ ድምፅ ያዜማል፡ ካህናቱና ሕዝቡም፡ ከእርሱ ተቀብለው፡ ለሦስት ጊዜያት መላለሰው ያዜሙታል።

በቤተ መቅደሱ የሚካኼደው ሥርዓተ ጸሎት እንዳበቃ፡ የቅኔ ማኅሌቱ ሥርዓት፡ “ምልጣን” በሚባለው የድን ዜማ እንዲህ እያለ፡ በመዘምራት ይቀጥላል፡-

ምዕራፍ ፮፡ በዓል።

ዓበይትና ንቡሳን በዓላት። ትንሣኤ/ፋሲካ።

የትንሣኤ ፍጹም ደስታና ሓሜት የሚገለጽበት ሥርዓት።

“ሮም ፍሥሐ ከነ! በሰንበተ ክርስቲያን፡ እስመ ተንሥኦ ክርስቶስ እሙታን። ቀደሳ ወእክበራ እምኮሎን መዋዕል፡ አልዓላ፡ አማን፡ ተንሥኦ እምነ ሙታን። ...ወሮምስ ዓባይ ፍሥሐ በሰማያት፡ ወምድርኒ፡ ትገብር ፋሲካ፡ ተነቂባ በደመ ክርስቶስ። ...አማን፡ በአማን፡ አማን፡ በአማን፡ ተንሥኦ እምነ ሙታን፡ ተንሥኦ እምነ ሙታን።” ማለትም፡ “ዛሬ፡ በዚች ሰንበተ ክርስቲያን፡ ደስታ ኾነ! ክርስቶስ፡ ከሙታን ተለይቶ ተነሥቷልና። እርሷንም፡ ከዕለታቱ ኹሉ ይልቅ፡ ቀደሳት! እክበራትም! ከፍ፡ ከፍ፡ አደረጋት! አምን፡ በእውነት ከሙታን ተለይቶ ተነሣ! ...ዛሬ፡ በሰማያት፡ ታላቅ ደስታ ኾነ! ምድርም፡ በክርስቶስ ደም ስለታጠበች፡ ፋሲካዋን ታደርጋለች። ...ክርስቶስ፡ ከሙታን ተለይቶ መነሣቱ፡ እውነት ነው፡ አምን፡ ክርስቶስ፡ በእውነት፡ ከሙታን ተለይቶ ተነሣ!”

በመጨረሻ፡ ማኅሌታውያኑ መዘምራን፡ “ትንሣኤክ ለእለ አመነ! ብርሃክ ፈኑ ዲቤኒ!” የሚለውን ወረብ ወርበው፡ በጸናጽልና በከበሮ ታጅበው እያሸበሸቡ፡ ካሠናቱና ሕዝቡም፡ እያንዳንዳቸው፡ የጧፍ መብራትን ይዘው፡ በይባቤና በእልልታ፡ በቤተ ክርስቲያኑ ውስጥ ዑደት ያደርጋሉ።

ከዚህ በኋላ፡ ካሠናቱም፡ ምእመናኑም፡ ይህን የትንሣኤ በዓላቸውን፡ አማናዊ የሚያደርጉበትን፡ አማናዊነቱንም፡ ለየራሳቸው፡ ለሰብአዊው ወገናቸውና ለፈጣሪያቸው የሚያረጋግጡበትን ሥርዓት ይፈጽማሉ። ይኸውም፡ በታላቅ መሥዋዕትነት ጠብቀውትና ሕያው አድርገውት ለኖሩበት፡ ለቅዱሱ ኪዳን ኢትዮጵያዊነታቸው፡ መታወቂያ ማጎተምና የህልውና ዘውድ የኾነው ሰማያዊ ዝቅብር፡ በመላእክት ሥርዓት ተካሂዶ፡ በሚከናወነው የቅዱሴ ጸሎት፡ በተሰናዳበት፡ በቅዱሱ ዝቅታ ዙርያ ተሰባስበው መቅረባቸው ነው። ከዚያም፡ ከቅድስት ድንግል ማርያም ተወልዶና አማናዊው የፋሲካ በግ ኾኖ በመስቀል ላይ የታረደውንና ከሙታን ተለይቶ የተነሣውን፡ የእግዚአብሔር ወልድ ኢየሱስ ክርስቶስን ቅዱስ ሥጋና ክቡር ደም “በእውነተኛው አምልኮና በመንፈስ ቅዱስ ጸጋ” ኾነው ለመቀበል መብቃታቸው ነው።

“የሰንበት ጌታ” የኾነው መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ በመቃብር ውስጥ ሳይቀር በማረፍ፡ እንደጥንታዊው አምላካዊ ትእዛዙ ያከበራትን፡ አንዲትና ቀዳሚት ኾና የኖረችውን “ሰንበት”፡ በዚህ፡ አማናዊ ትንሣኤው፡ እንግዲህ ወዲህ፡ ዘለዓለማዊት ኾና፡ በሰንበትነቷ እንድትቀጥል በማድረግ፡ አማኞቿና አገልጋዮቿ፡ የቃል ኪዳን ሕዝቦቿና ባለአደራዎቿ የኾነው፡ እኛ ኢትዮጵያውያን፡ በዚህ ዓለም፡ በሕይወተ ሥጋ በምንገኝበት ህልውናችን፡ ሞት የሌለበትን፡ የመጀመሪያውን የመንፈስ ትንሣኤ ተቀዳጅተን ለመኖር በቃን! “ቀዳሚት ሰንበት” ብለን እናከብራት የነበረችውንም፡ ያችን፡ አንዲቱንና የመጀመሪያዬቱን “የእግዚአብሔር ሰንበት”፡ በጌታ ትንሣኤ፡ “ሰንበተ ክርስቲያን” ብለን ሠይመን፡ በአንዲት ሰንበትነቷ፡ በቀጠለችበት ዘለዓለማዊነቷ እንድንኖርባት አስቻለን።

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፡ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

ሰለዚህ፡ በአለንበት፡ በዚህ የዓመተ ምሕረት ዘመን፡ እስከሰለተ ምጽዓት፡ ከዚያም በኋላ በዘለዓለም ሕይወት የምንኖርባት ሰንበት፡ ያችው፡ “የእግዚአብሔር ሰንበት” ኾና የኖረችው፡ አንዲቷ ሰንበት እንጂ፡ “ቀዳሚት ሰንበት”፡ ወይም፡ “ሰንበተ አይሁድ” እና “ዳግሚት ሰንበት”፡ ወይም፡ “ሰንበተ ክርስቲያን” ተብለው የሚጠሩ፡ ኹለት ሰንበታት ያሉን በማስመሰል አለመኾኑን፡ እናንተም አውቃችሁት፡ በዚህ እውነታ የተከሠተላችሁንም የሃይማኖታችሁን ምሥጢር ተገንዝባችሁት፡ በእግዚአብሔር መንግሥት ውስጥ የምትኖሩትን፡ የኢትዮጵያዊነታችሁን የሕይወት ጸጋ እውን አድርጋችሁ ትጠቀሙበት ዘንድ አሳስባችኋለሁ።

ማዕደራት።

“ማዕደራት”፡ በግእዝ፡ “ዐደው” = “ተሻገረ” ከሚለው ግሥ ተገኝቶ፡ “መሻገር”፡ “ሽግግር” ማለት ነው፡ “ማደ”፡ ወይም፡ “ከወንዝ ማደ” የሚለው ዘይቤ የተገኘው፡ ከዚሁ “ማዕደራት”፡ ከሚለው ቃል መኾኑ፡ በቀላሉ ይታወቃል።

የእሥራኤል ልጆች፡ በእግዚአብሔር ተጠሪ፡ በሙሴ መሪነት፡ ቀይ ባሕርን ተሻግረው፡ ከግብፅ ባርነትና ከፈርዖን ገዢነት፡ ከእነህ ጠላቶቻቸውም ሠራዊት ጦር እንደዳኑ ኹሉ፡ “እኛም፡ ኢትዮጵያውያን፡ በኢየሱስ ክርስቶስ፡ ከዲያብሉስ ገዢነት፡ ወደእግዚአብሔር ልጅነት፡ ከኃጢአት ቀንበር፡ ወደጽድቅ ክብር፡ ከሞት ፍዳ፡ ወደትንሣኤ ሕይወት ተሸጋገርን!” በማለት፡ የፋሲካ እሑድ ማግሥት የኾነውን፡ የ“ሰኞ”ን ዕለት፡ “ማዕደራት” ብለን እናከብረዋለን።

ዳግማዊ ትንሣኤ።

እኛ ኢትዮጵያውያን፡ ዛሬ በሕይወተ ሥጋ እያለን፡ በዚህ ዓለም የምንኖረው ኑሮ፡ በኢየሱስ ክርስቶስ ትንሣኤ፡ ለመጀመሪያው የመንፈስ ትንሣኤ በበቃንበት ሕይወት መኾኑን፡ ካለፉት ውይይቶቻችን ተረድታችሁታል። ከዚህ በኋላ፡ በዚሁ፡ በኢየሱስ ክርስቶስ ትንሣኤ፡ አዲስ አካልን ለብሰንና የዘለዓለም ሕይወትን ወርሰን እንድንኖርበት የተዘጋጀልን፡ በትንሣኤ ዘጉባኤ የምንነሣበት፡ ኹለተኛ ትንሣኤ መኖሩንም፡ አውቃችኋል። ይህን፡ የመጨረሻውን ትንሣኤ ለማስታወስ፡ ከፋሲካው የትንሣኤ እሑድ ቀጥሎ ያለውን ዕለተ እሑድ፡ “ዳግማዊ ትንሣኤ” ብለን እናከብረዋለን።

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ በፋሲካው ዓርብ ተሰቅሎና ሞቶ፡ ተቀብሮም፡ “ቅዳሜ ሰዑር” በተባለችው፡ በቀዳሚት ሰንበት፡ በመቃብር ዐርፎ ከቆየ በኋላ፡ ሞትን ድል አድርጎና ሙስና መቃብርን (በመቃብር መበሰበስን) አጥፍቶ፡ እኩለ ሌሊት ላይ፡ ለእሑድ አጥቢያ ተነሥቷል።

ምዕራፍ ፮፤ በዓል።
ዓበይትና ንዑሳን በዓላት።
ዳግማዊ ትንሣኤ።

ይህን ትንሣኤውን፡ በመጀመሪያ ለማየት የበቃቸው፡ ማርያም መግደላዊት ስትኾን፤ ከእርሷ ቀጥለው፡ ለዚህ ክብር የታደሉት ሓዋርያት ናቸው። ይህ በኾነ በላምንቱ እሑድ፡ በመጀመሪያዋ የትንሣኤ ዕለት ያልነበረው ቶማስ በተገኘበት፡ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ ለኹለተኛ ጊዜ፡ ለሓዋርያት ስለተገለጠላቸውና በዚያን ጊዜ፡ የቶማስን ጥርጣሬ ማስወገድ ብቻ ሳይኾን፡ በይበልጥ፡ “ሳያዩ የሚያምኑብኝ፡ ብፁዓን ናቸው!” የሚለውን፡ በተለይ፡ በኢትዮጵያዊው ጃንደረባ፡ በአዲስ ኪዳን አቤሜሌክ ምክንያት፡ በኢትዮጵያውያን ዘንድ፡ ቅድሚያ ተፈጻሚነትን ያገኘው የምሥራች ቃሉን ስላሰማባት፡ ይህች እሑድ፡ “ዳግማዊ ትንሣኤ” የሚለውን ስያሜ አግኝታለች።

በዓለ ዕርገት።

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ ከሙታን ተለይቶ ከተነሣ በኋላ፡ በምድር ላይ ምስክሮቹ እንዲኾኑ ለመደባቸው ደቀ መዛሙርቱ፡ አርባ ቀን ሙሉ፡ ስለእግዚአብሔር መንግሥት ምሥጢር ሲነግራቸውና ሲያስረዳቸው፡ በሃይማኖታቸውም ሲያጸናቸው ቆየ፤ ከጥቂት ቀናት በኋላም፡ በቅዱስ መንፈስ፡ ወደዚህ ዓለም ተመልሶ፡ ከእነርሱ ጋር አብሮአቸው እንደሚኾንም አበሠራቸው። ይህ እስከሚኾን ድረስ ግን፡ በኢየሩሳሌም እንዲቆዩ አዝዟቸው፡ እናቱ ቅድስት ድንግል ማርያም ባለችበት፡ እያዩት፡ ወደሰማያት ዐረገ።

በዓለ ዕርገት፡ ይህችን ዕለት በማዘከር የምናከብርባት፡ እኛም፡ በቅዱሱ ኪዳን ኢትዮጵያዊነታችን፡ በትንሣኤ ሕይወት የኖርን፡ የትንሣኤ ልጆች ስለኾን፡ በክርስትና ጥምቀታችንም፡ ለመጀመሪያው የመንፈስ ትንሣኤ የበቃንበትን መንፈሳዊ አካል ስለለብን፡ እያንዳንዳችን፡ ጽዋችን ደርሶ፡ በዕረፍተ ሥጋ፡ ከዚህ ዓለም በምንለይበት ጊዜ፡ የመሪያችንን ፈለግ ተከትለን፡ እንዲህ፡ በአርባ ቀናችን፡ ነፍሳችን፡ ወደሰማያት የምታርግ መኾኗን የምናስታውስባት ዕለት ናት።

ይህንም፡ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ ከሙታን ተለይቶ እንደተነሣ፡ ለማርያም መግደላዊት፡ “ገና ወደአባቴ አላረግሁምና፡ አትንኪኝ! ነገር ግን፡ ወደወንድሞቼ ሄደሽ፡ ‘እኔ፡ ወደአባቴና ወደአባታችሁ፡ ወደእምላኬና አምላካችሁም ዐርጋለሁ!’ ብለሽ ንገሪያቸው!” ብሎ ያሰማት የመልእክት ቃል፡ ከትንሣኤው በኋላ እንዲያዩት የተዘጋጀላቸው፡ ሌላው የእግዚአብሔር ድንቅ ኃይል፡ ምን ዓይነት እንደኾነ ያመለክታል።

ደግሞም፡ ከሙታን ተለይቶ የተነሣው ጌታ፡ በእናቱ ቅድስት ድንግል ማርያም ዙርያ የተሰበሰቡትን፡ “የመረጣቸውን፡ ሓዋርያትን፡ በመንፈስ ቅዱስ ካዘላቸው በኋላ፡ እስከዐረገጠት ቀን ድረስ፡ ...አርባ ቀን እየታያቸው፡ ስለእግዚአብሔርም መንግሥት ነገር እየነገራቸው፡ በብዙ ማስረጃ፡ ከሕማማቱ በኋላ፡ ሕያው ኾኖ፡ ለእነርሱ፡ ራሱን አሳያቸው። ከእነርሱም ጋር አብሮ ሃለ፡ ከኢየሩሳሌም እንዳይወጡ አዘዛቸው።

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

“ነገር ግን፡ ከእኔ የሰማችሁትን፡ አብ የሰጠውን የተሰፋ ቃል፡ ጠብቁ! ዮሐንስ፡ በውኃ አጥምቆ ነበርና፡ እናንተ ግን፡ ከጥቂት ቀን በኋላ፡ በመንፈስ ቅዱስ ታጠምቃላችሁ!” አለ።

“እነርሱም በተሰበሰቡ ጊዜ፡ ‘ጌታ ሆይ! በዚህ ወራት፡ ለእስራኤል፡ መንግሥትን ትመልሳለህን?’ ብለው ጠየቁት። እርሱም፡ ‘አብ፡ በገዛ ሥልጣኑ ያደረገውን ወራትንና ዘመናትን ታውቁ ዘንድ፡ ለእናንተ አልተሰጣችሁም፡ ነገር ግን፡ መንፈስ ቅዱስ፡ በእናንተ ላይ በወረደ ጊዜ፡ ኃይልን ትቀበላላችሁ፡ በኢየሩሳሌምም፡ በይሁዳም ሹሉ፡ በሰማርያም፡ እስከምድር ዳርም ድረስ፡ ምስክርጄ ትኾናላችሁ፡’ አለ።

“ይህንም ከተናገረ በኋላ፡ እነርሱ እያዩት፡ ከፍ ከፍ አለ፡ ጀመሩም ተቀበለችው። እርሱም ሲኼድ፡ ወደሰማይ ትኩር ብለው ሲመለከቱ ሣሉ፡ እነሆ፡ ነጭ ልብስን የለበሱ፡ ሹለት ሰዎች፡ በአጠገባቸው ቆሙ፡ ደግሞም፡ ‘የገሊላ ሰዎች ሆይ! ወደሰማይ እየተመለከታችሁ፡ ስለምን ቆማችኋል? ይህ፡ ከእናንተ፡ ወደሰማይ የወጣው፡ ኢየሱስ፡ ወደሰማይ ሲኼድ እንዳያችሁት፡ እንዲሁ፡ ይመጣል!’ አሏቸው።” የሚለው፡ የወንጌላዊው ቃል፡ ስለዕርገት ምሥጢር የተነገረውን እውነታ፡ በበለጠ ያረጋግጣል።

ርክበ ካህናት።

“ርክበ ካህናት”፡ በበዓለ ትንሣኤና በበዓለ መንፈስ ቅዱስ እኩሌታ ላይ፡ ማለትም፡ ትንሣኤ በተከበረ በጳጳሮቻቸው ቀን፡ ወይም፡ ርደተ መንፈስ ቅዱስ ሊከበር፡ ጳጳሩ ቀን ሲቀረው፡ ባለው “ዕለተ ረቡዕ” የሚውል፡ የተቀደሰ የጉባኤ ቀን ነው።

መጀመሪያ፡ በኪዳነ ልቦና ተመሥርቶ፡ በመካከሉ፡ በኪዳነ ኦሪት በተጠናከረው፡ በመጨረሻም፡ በኪዳነ መንፈስ ቅዱስ በተፈጸመው፡ በኢትዮጵያ ሥርዓተ መንግሥት፡ በቤተ ሕዝቡ፡ በቤተ ምልክናውና በቤተ ክህነቱ ዘርፎች ውስጥ፡ በምርጫም ኾነ፡ በመደበኛነት የሚያገለግሉት ሹሉ፡ “ካህናት” ይባላሉ፡ “የእግዚአብሔር መንግሥት አገልጋዮች” ማለት ነው። እነዚህ ሹሉ፡ በታላቁ ጥንታዊ ጉባኤያቸው፡ በአንድነት ተሰብስበውና በማናቸውም ወቅታዊ ጉዳይ ላይ ተመካከረው ውሳኔ ይሰጣሉ። ያን ኢትዮጵያዊ ሥርዓት ለማዘከር፡ ይህ ዕለት፡ “ርክበ ካህናት” ተብሎ፡ በበዓለ መልክና በተቀደሰ ስብሰባ ይከበራል።

ይኸውም፡ ሓዋርያት፡ ቀደም ብሎ፡ እስከዕርገት፡ በጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ሊቀ መንበርነት፡ ከዕርገት በኋላም፡ በመንፈስ ቅዱስ ሰብሳቢነት፡ እመቤታችን ቅድስት ድንግል ማርያም በተገኘችበት፡ ያደርጉት የነበረውን ስብሰባ የመሰለ ነው።

ምዕራፍ ፯፤ በዓል።
ዓበይትና ንዑሳን በዓላት።

በዓለ መንፈስ ቅዱስ።
(በዓለ ሃምሳ)

እግዚአብሔር፡ በዘመነ ብሉይ፡ በሃይማኖታቸውና በምግባራቸው ላስደሰቱት፡ ለአብርሃም፡ ለይስሓቅና ለያዕቆብ፡ በቃል ኪዳን የሰጣቸውን ተስፋ ሊፈጽም፡ የእሥራኤልን ሕዝብ፡ በታላቅ ክንዱ፡ ከግብፅ አውጥቶ፡ ምድረ ከነዓንን ካወረሳቸው በኋላ፡ ሕዝቡ እንዲያከብራቸው፡ ያዘዛቸው፡ ሦስት ታላላቅ የዓመት በዓላት ነበሩ። ከእነዚህ በዓላት መካከል፡ ሦስተኛውና የመጨረሻው፡ “በዓለ ሃምሳ”፡ ወይም፡ “በዓለ ሠዊት”፡ ወይም፡ “የእሸት በዓል” ነው። የመጀመሪያው በዓል፡ “በዓለ ናእት”፡ ወይም፡ “የቂጣ በዓል”፡ ወይም፡ “የፋሲካ በዓል” ሲኾን፡ ፕሉተኛው በዓል ደግሞ፡ “በዓለ መጸለት”፡ ወይም፡ “የዳስ በዓል” የሚባለው ነው።

“በዓለ ፋሲካ”፡ የእሥራኤል ልጆች፡ ተጨቀነው የኖሩበት፡ የባርነት አገዛዝ አብቅቶ፡ ከግዛፅ ምድር ነጻ ያወጣቸውን፡ የእግዚአብሔርን የማዳን ኃይሉን፡ በዚህ ዕለት፡ ለመሥዋዕትነት አርደው በሚበሉት የበግ ደም፡ የሚያስታውሱበት በዓል ነው።

“በዓለ መጸለት”፡ እግዚአብሔር፡ የእነዚህን ሕዝብ፡ ሃይማኖትና ምግባር ሊፈትን፡ በድንኳን ብቻ እንዲኖሩ አድርጎ፡ ለአርባ ዓመታት፡ በሲና ምድረ በዳ በመንከራተት የኖሩበትን የስደት ጉዞ እንዳይዘነጉ፡ በውጭ በሜዳ፡ ዳስ ሠርተው እንዲያከብሩት ያዘዘው በዓል ነው።

“በዓለ ሃምሳ”፡ የሕዝቡ ወገን የኾነው፡ እያንዳንዱ ሰው፡ እግዚአብሔር፡ እዘጋጅቶ ከሰጠው ነጻ አገርና ለምለም ምድር፡ በየዓመቱ፡ ሠርቶ ካመረተው ሰብሉ፡ ወይም፡ ሀብቱ ላይ፡ “በከራቱን”፡ ማለትም፡ የመጀመሪያውን ፍሬ፡ ለበረከት በማቅረብ፡ ይህን ቸርነት ያደረገለትን ፈጣሪውን የሚያመሰግንበት በዓል ነው።

እነዚህ ሦስት ታላላቅ የእግዚአብሔር በዓላት፡ በዘመነ ሓዲስ፡ በድንግል ማርያምና በኢየሱስ ክርስቶስ በተገኘው ኪዳን ምሕረት፡ ታድሰውና ተሸልመው፡ እውነተኞቹ እሥራኤል በኾኑት ኢትዮጵያውያን ዘንድ፡ በአዲስ ኪዳን በዓላት ተተክተው ይከበራሉ። እነዚህም፡ ከዚህ የሚከተሉት ናቸው፡-

“በዓለ መጸለት”፡ በ“ጥምቀት በዓል” ተተክቷል። ይህም፡ ካህናት ተሸክመውና ሕዝቡ አጅበው፡ ወደወንዙ ውኃ በሚያወርዱት፡ በዚያም፡ ዳስ ሠርተው በሚያሳድሩት ታቦታቸው የተመሰለውን፡ መንፈስ ቅዱስም፡ በርግብ አምሳል፡ በራሱ ላይ ረብቦ የታየበትን ኢየሱስ ክርስቶስን፡ “በእርሱ ደስ የሚለኝ፡ የምወድደው ልጄ፡ ይህ ነው!” በሚል ቃል፡ ድምፁን ከሰማያት ያሰማለት እግዚአብሔር አብ፡ ወላዲነቱና እሥራዒነቱ፡ በምሥጢረ ሥላሴ የተገለጸበት አስተርእዮው፡ በማገሌት የሚወደስበትና በቅዳሴ የሚመሰግንበት በዓል ነው።

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

“በዓለ ፋሲካ”፡ በ“ትንሣኤ በዓል” ተተክቷል፡፡ ይህም፡ እማናዊው የፋሲካ በግ ኾኖ፡ በመስቀል ላይ ተሰቅሎና ደሙን አፍሰሰ፡ ሞቶና ተቀብሮ፡ ዲያብሎስንና ኃጢአትን፡ ሞትንና ሲኦልን ድል ነሥቶ፡ ከሙታን ተለይቶ በተነሣው፡ በእየሱስ ክርስቶስ “ትንሣኤ” ማለት ነው፡፡

“በዓለ ሃምሳ”፡ በ“በዓለ መንፈስ ቅዱስ” ተተክቷል፡፡ ይህም፡ “በዓለ ሃምሳ” የተባለው ቀን በደረሰ ጊዜ፡ ኹሉም [ሐዋርያት]፡ በእንድ ልብ ኾነው፡ አብረው ሣሉ፡ ድንገት እንደሚነጥቅ ዓውሎ ነፋስ፡ ከሰማይ ድምፅ መጣ፡ ተቀምጠው የነበሩበትንም ቤት ኹሉ ሞላው፡፡ እንደእሳትም የተከፋፈሉ ልሳኖች ታዩዋቸው፡ በእያንዳንዳቸውም ላይ ተቀመጡባቸው፡፡ በኹሉም፡ መንፈስ ቅዱስ ሞላባቸው፡፡ መንፈስም፡ ይናገሩ ዘንድ እንደሰጣቸው፡ በሌላ ልሳኖች ይናገሩ ጀመር፡፡” በሚለው፡ የወንጌላዊው ቃል ተረጋግጧል፡፡

ወንጌላዊው ሉቃስ፡ በ“በዓለ ሃምሳ” ስለኾነው ዕውቀት ድንቅ ነገር፡ የገለጸውን፡ ይህን ዜናውን በመቀጠል፡ “ከሰማይ በታች ካሉ ሕዝብ ኹሉ፡ በጸሎት የተጉ አይሁድ፡ በእየሱስም ይኖሩ ነበር፡ ይህም ድምፅ በኾነ ጊዜ፡ ሕዝቡ ኹሉ ተሰበሰቡ፡ እያንዳንዱም፡ በገዛ ቋንቋው ሲናገሩ ይሰማ ስለነበር፡ የሚሉትን አጡ፡ ተገርመውም፡ ተደንቀውም፡ እንዲህ አሉ፡- ‘እነሆ፡ እነዚህ የሚናገሩት ኹሉ፡ የገሊላ ሰዎች አይደሉምን? እኛም እያንዳንዳችን፡ የተወለድንበትን፡ የገዛ ቋንቋችንን፡ እንዴት እንሰማለን?’” ሲል ጽፏል፡ አያይዞም፡ የእነዚህን ሕዝብ ማንነት፡ ኹሉንም፡ በየገራቸው ስም እየለየ ሲዘረዝር፡ ከአይሁድ አስቀድሞ፡ በኪዳነ ልቦና፡ የአምልኮተ እግዚአብሔር አገር የኾናቸውን፡ የኢትዮጵያን ስምና ብሔራዊ ቋንቋ ብቻ ሳያወሳ በመቅረቱ፡ የኪዳነ አራቱ ማዕከል ለኾናቸው፡ ለታቦተ ጽዮን ታማኝ ባለአደራዎች የኾኑት፡ ኢትዮጵያውያን፡ በዚያ በዓል ላይ አለመኖራቸውን ማመልከቱ መኾኑ ይታወቃል፡፡

ይኹን እንጂ፡ ወንጌላዊው፡ ለዚህ የዜና አቀራረቡ፡ በቂ ምክንያት አለው፡፡ ይኸውም፡ እኒያ፡ የተለያዩ ቋንቋ ያላቸው፡ የአይሁድ ሃይማኖት ተከታዮች የኾኑት ሕዝብ ኹሉ፡ እግዚአብሔር፡ ለሰው ልጆች የለገሠውን የመጨረሻውን የመንፈስ ቅዱስ ጸጋ፡ በዚች ዕለት፡ በዓይናቸው አይተው እንዲያምኑ የኾነው፡ ልክ፡ የጌታን ትንሣኤ፡ በገሃድና በገዘፍ አይተው እንዳመኑት፡ እንደሐዋርያት፡ ይልቁንም፡ ከእነርሱ፡ እንደአንዱ እንደኾነው፡ እንደቶማስ፡ “በማየት” ሲኾን፡ “እናንተ፡ ሰላዎችሁኝ፡ አምናችኋል፡ ‘ብፁዓ’ ግን፡ ሳያዩ የሚያምኑብኝ ናቸው!” ላለው፡ መለኮታዊ ቃሉ፡ የበቁ ኾነው፡ ለዓለሙ ኹሉ፡ በቀዳሚ አርአያነት እንዲያገለግሉት ያዘጋጃቸው፡ ኢትዮጵያውያን መኾናቸውን፡ ሊያመለክት በመፈለጉ መኾኑ ግልጽ ነው፡፡

ምዕራፍ ፮፡ በዓል።
ዓበይትና ንዑሳን በዓላት።
በዓለ መንፈስ ቅዱስ (በዓለ ሃምሳ)።

ይህ እውነታ፡ ምንም ዓይነት የሚታይ ምልክት፡ ወይም የሚጨበጥ ማስረጃ ሳያስፈልገው፡ በመንፈስ ቅዱስ ተመርቶ፡ በእጁ ካለው፡ ከቅዱስ መጽሐፉ ባነበበውና ከሐዋርያው ፊልጶስ አንደበት በሰማው የምሥራቹ ቃል ብቻ አምኖ፡ ወዲያው በተጠመቀው፡ በዚያ “አቤሜሌክ” በተባለው፡ ኢትዮጵያዊ ጃንደረባ ሃይማኖታዊ ምግባር፡ እውን ኾኖ መፈጸሙን፡ ወንጌላዊው፡ አከታትሎ በገለጸው ዜናው፡ በይፋ አሳውቋል።

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ “ለምኑ! ይሰጣችሁማል፡ ፈልጉ! ታገኙማላችሁ፡ መዝጊያን አንኳኑ! ይከፈትላችሁማል። የሚለምን ኹሉ፡ ይቀበላልና፡ የሚፈልግም፡ ያገኛል፡ መዝጊያውንም ለሚያንኳኳ፡ ይከፈትሉታል።” ሲል፡ ለደቀ መዛሙርቱ ስለጸሎት፡ በብዙ ምሳሌ ካስተማራቸው በኋላ፡ በመጨረሻ ያሰማቸው፡ “እንኪያስ፡ እናንተ፡ ክፉዎች ስትኾኑ፡ ለልጆቻችሁ፡ መልካም ስጦታን መስጠትን ካወቃችሁ፡ በሰማይ ያለው አባት፡ ለሚለምኑት፡ እንዴት አብልጦ፡ መንፈስ ቅዱስን ይሰጣቸው!” ብሎ የደመደመው ቃሉ፡ በዚች ዕለት መፈጸሙ፡ ይፋ ኾኖ ተጀመረ።

አዎን! እግዚአብሔር፡ ለሰው ልጆች ሊሰጥ ያዘጋጀው፡ የመጨረሻው ጸጋ፡ ሥጋዊው ገንዘብና ሀብት፡ እውቀትና ጥበብ፡ ኃይልና ክብር ሳይኾን፡ ከእነዚህ ኹሉ የሚበልጥና የሚሻል፡ እነዚህ ኹሉ በረከቶች፡ አስቀድመው፡ በሥነ ፍጥረት፡ ከፈጣሪ፡ ተትረፍርፈው፡ ለሰው ልጆች፡ በነጻ የተሰጡ መኾናቸውን የሚገልጽ፡ ካገኙት የማይታጣ፡ ማንም፡ ሠርቆ፡ ወይም፡ ነጥቆ ሊወስደው የማይቻል፡ ሌላ፡ ረቂቅ ስጦታ መኾኑ፡ በዚች ዕለት፡ በእርግጥ ታወቀ!

አዎን! እግዚአብሔር፡ ለሰው ልጆች፡ ሊለግሥ ያዘጋጀው፡ የመጨረሻው ጸጋ፡ ከእነዚህ፡ ከምድራውያኑ ሀብታት ይልቅ፡ እጅግ የሚጠቅመው፡ በብዛት ሊቆጠርና በመጠን ሊሠፈር፡ በክብደት ሊመዘንና በዋጋ ሊተመን የማይቻለው፡ ልዩውና ዘለዓለማዊው ገንዘብና ሀብት፡ እውቀትና ጥበብ፡ ኃይልና ክብር መኾኑ፡ በዚች ዕለት፡ እውን ኾኖ፡ በገሃድ ታየ!

አዎን! ያ፡ በዚያች ዕለት፡ በእርግጥ የታወቀው፡ እውን ኾኖም፡ በገሃድ የታየው፡ እግዚአብሔር፡ በለጋሥነቱ፡ ለሰው ልጆች የሰጠው፡ የመጨረሻ ጸጋው፡ መንፈስ ቅዱስ ነው።

በዘመነ ብሉይ ኪዳን፡ በመከሩ ወራት ከሚውለው፡ ከ“በዓለ ሠዊት” በኋላ፡ ሰባት ሱባ፤ ማለትም፡ ሰባት ሳምንት ተቆጥሮ፡ ባለው ማግሥት፡ የሚውለው ሰንበት፡ “በዓለ ሃምሳ”፡ ወይም፡ በግሪክኛ፡ “ጳንጠቆስጦስ” ተብሎ ይከበር እንደነበረ ኹሉ፡ እንዲሁ፡ በዘመነ አዲስ ኪዳንም፡ ከ“በዓለ ትንሣኤ” በኋላ፡ ሰባት ሱባ፤ ማለትም፡ ሰባት ሳምንት ተቆጥሮ፡ ባለው ማግሥት፡ የሚውለው ሰንበት፡ “በዓለ መንፈስ ቅዱስ”፡ ወይም፡ በግሪክኛ፡ “ጳራቅሊጦስ” ተብሎ የሚከበር ኾኗል።

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

ይህ ቀን፡ በኢየሱስ ክርስቶስ ቤዛነት፡ በተገኘው ጸጋ፡ መንፈስ ቅዱስ፡ ለመጀመሪያ ጊዜ፡ በሰው ላይ፡ በምልዓት ወርዶ ሲያድር የታየበት ዕለት ነው፡ ለዚህ ጸጋ የታደሉትም፡ ፲፪ቱ ሓዋርያት ናቸው፡፡ እግዚአብሔር፡ በመለኮታዊ ዕቅዱ፡ ለሰው ልጆች፡ በነፍስ ወከፍ ሊሰጥ ያዘጋጀውን፡ የዘለዓለማዊ ሕይወት ጸጋ፡ ከፍጹምነት ደረጃ ያደረሰው መኾኑን፡ በዚህ ዕለት፡ ባደረገው ቸርነቱ ሰላረጋገጠ፡ እነሆ፡ “በዓለ መንፈስ ቅዱስ”፡ የዓመቱ በዓላት ችሉ፡ ዘውድ ኾኑ፡፡ ስለዚህ፡ የበዓላቱ ችሉ ርእሰና መደምደሚያ የኾነውን፡ ይህን ቀን፡ እኛ ኢትዮጵያውያን፡ በእግዚአብሔር እውነትና መንፈስ ኾነን፡ በጠለቀና በመጠቀ ፍጹም የደሰታ ስሜት እናከብረዋለን፡፡

እንግዲህ፡ ከ“መርዓዊ” ዕለተ እሑድ ጀምሮ፡ መንፈስ ቅዱስ፡ በሰዎች ላይ መውረዱ፡ ለመጀመሪያ ጊዜ፡ ለዓለሙ፡ በይፋ እስከተገለጠባት እስከዚች፡ የሰንበተ ክርስቲያን ዕለተ እሑድ ድረስ ባሉት ወራት፡ ኢትዮጵያዊው ሰውነት፡ የሚገኝበት ችኔታ፡ በዓመቱ የዕድሜ ዑደቱ ጊዜ፡ በሚሰማው የህልውና ስሜት ዓይነት ይኾናል፡ ይህም ስሜት፡ ኢትዮጵያዊው፡ አኹን፡ በሕይወተ ሥጋ እያለ፡ በሕይወተ ነፍሱ ጭምር፡ ከኢየሱስ ክርስቶስና ከቅድስት ድንግል ማርያም ሳይለይ፡ በእውነትና በመንፈስ፡ አብሮ ባሳለፈው የሕይወት ገዛ ተንጸባርቆ ይታያል፡፡

ይህም፡ ኢየሱስ ክርስቶስ፡ በፍጹም መታመን እንደሚጋደል፡ ቆራጥ አርበኛ፡ ለአርባ ቀንና ለአርባ ሌሊት፡ ከዲያብሎስ እየተፈተነ፡ በገዳመ ቆሮንቶስ ካሳለፈው ጸም ጀምሮ፡ እያሌዎቹን የመስቀል ሥቃዮች ተቀብሎ፡ እስከረፈባት፡ እስከሕመማት ዕለተ ዓርብ ድረስ፡ ዐብሮት በመዋረድ፡ በመታሠር፡ በመራቆት፡ በመገረፍ፡ የእሾህ አክሊልን በመቀዳጀት፡ በመስቀል፡ በመሞት፡ በጦር ተወግዶ፡ ደሙን በማፍሰስ፡ በመቀበር፡ በመነሣትና በማረግ፡ ያ ኢትዮጵያዊ፡ በእውነትና በመንፈስ ቅዱስ፡ የጌታውና የእመቤቱ ጽዋ ተሳታፊ ለመኾን በመብቃቱ ማለት ነው፡፡

ዘመነ ክረምት፡፡

በበዓለ መንፈስ ቅዱስ ማግሥት ባለው ሰኞ፡ ጸመ ሓዋርያት፡ ከዚያ በሚቀጥለው ዕለተ ረቡዕ ደግሞ፡ ጸመ ድኅነት፡ ተከታትለው የሚገቡ ከመኾናቸው ጋር፡ ሰኔ ፳፯ ቀን በሚጀምረው፡ በክረምቱ ወራት የሚከበሩት በዓላት፡ በፍልሰታው ሱባዔ ከሚውሉት በቀር፡ ችለት ኾነው ይገኛሉ፡ እነዚህም፡ የአዲስ ኪዳን፡ ቅዱሳን ሓዋርያት፡ የቅዱስ ጴጥሮስና የቅዱስ ጳውሎስ፡ እንዲሁም፡ የብሉይ ኪዳን አብርሃም ሥላሴ ናቸው፡፡

የእነዚህን ቅዱሳን፡ በዓላታቸውን በምናከብርበት፡ ዜና ዝክራቸውንም በምናስታውስበት ጊዜያት ችሉ፡ እናንተም፡ እኔም፡ አጠንክረን ልንገነዘበው የሚገባን ታላቅ ቍም ነገር አለ፡፡

ምዕራፍ ፮፡ በዓል።
ዓበይትና ንዑሳን በዓላት።
ዘመነ ክረምት።

ይህም፡ የዛሬዎቹ ሓዋርያትና የዛሬዎቹ አብርሃም፡ እያንዳንዳችን፡ በእየራሳችን፡ እኛው መኾናችንን አውቀንና ተረድተን፡ እኛም እንደነርሱ ኾንን መገኘትና ለእነርሱ፡ ከፈጣሪያቸው የተሰጣቸውን መመሪያ ተከትለን መፈጸም ያለብን መኾናችንን ከልባችን፡ በእውነት መገንዘብ ነው፤ ይኸው ቀጥታ ነገር፡ በእውነት ታላቅ ስለኾነ፡ በሥራ ላይ አውላችሁ፡ ለፍሬ እንድታበቁት እንጂ፡ ለአንዲት አፍታም እንኳ ቢኾን እንዳትዘነጉት፡ በብርቱ አደራ እላችኋለሁ።

ጴጥሮስ ወጃውሎስ፡ ቅዱሳን ሓዋርያት።

የመጀመሪያው በዓል፡ መለኮታዊው መምህር፡ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ “ሥልጣን ኹሉ፡ በሰማይና በምድር ተሰጠኝ። እንግዲህ፡ ኺዱና አሕዛብን ኹሉ፡ በአብ፡ በወልድና በመንፈስ ቅዱስ ስም እያጠመቃችኋቸው፡ ያዘዘኝታችሁንም ኹሉ እንዲጠብቁ እያስተማራችኋቸው፡ ደቀ መዛሙርት አድርጓቸው። እነሆ፡ እኔ፡ እስከዓለም ፍጻሜ ድረስ፡ ኹልጊዜ፡ ከእናንተ ጋር ነኝ” ብሎ፡ ለ፲፪ቱ ሓዋርያት የሰጣቸውን ተልእኮ፡ በሰማዕትነት ገድል የፈጸሙት፡ ቅዱሳን ጴጥሮስና ጃውሎስ የዕረፍታቸው መታሰቢያ፡ ከጸመ ሓዋርያት ማብቂያ ጋር የሚከበርበት፡ ሓምሌ ፭ ቀን ነው።

ይህ፡ አኹን የጠቀሰሁላችሁ፡ የጌታ መመሪያ፡ ሓዋርያት፡ መንፈስ ቅዱስን ከተቀበሉ በኋላ፡ ወደአሕዛብ እንዲኼዱ ያዘዘበት የመጨረሻው ቢኾን፡ ከዚያ ቀደም ብሎ፡ “በአሕዛብ መንገድ አትኼዱ! ወደሳምራውያንም ከተማ አትግቡ! ይልቅስ፡ የእሥራኤል ቤት ወደሚኾኑ፡ ወደጠፉት በጎች ኼዱ እንጂ።” ብሎ የሰጣቸው፡ በአጠቃላይ፡ እነርሱ፡ በጊዜያቸው፡ ሓዋርያዊ ተልእኳቸውን በመፈጸም፡ እየራሳቸውን፡ ለሰማዕትነት ገድል ያበቃቸው፡ እኛም፡ በፋንታችን፡ የእነርሱን አርአያነት ተከትለን ልናደርገው የሚገባን፡ የታላቁ መምህር መለኮታዊ መመሪያ፡ እነሆ፡ ለእናንተም፡ ከዚህ እንደሚከተለው ቀርቦላችኋል፡-

“ኼዳችሁም፡ ‘መንግሥተ ሰማያት ቀርባለች!’ እያላችሁ አስተምሩ! ሕመምተኞችን ፈውሱ! ሙታንን አስነሡ! ለምጽሞችን አንጹ! አጋንንትን አውጡ!”

“ያለዋጋ የተቀበላችሁትን፡ ያለዋጋ ስጡ! በልግሥና የተቀበላችሁትን፡ በልግሥና ስጡ! በመቀነታችሁም፡ ወርቅ፡ ወይም፡ ብር፡ ወይም፡ መሐለቅ አትያዙ! ለመንገድም፡ ኩረጅ፡ ወይም፡ ኹለት ልብስ፡ ወይም፡ ሢማ፡ ወይም፡ በትር አይኑራችሁ!”

“ለሠራተኛ፡ ዋጋው ይገባዋልና፡ በምትገቡባት፡ በማንኛዬቱም ከተማ፡ ወይም፡ መንደር፡ ‘ሰላም፡ ለማን ይገባዋል?’ ብላችሁ ጠይቁ! እስከትወጡም ድረስ፡ ከዚያ ተቀመጡ! ወደቤትም በገባችሁ ጊዜ፡ ሰላምታ ሰጧቸው! ሰላማችሁ፡ ለዚያ ቤት የሚገባው ቢኾን፡ በእርሱ ይደርበት! የማይገባው ቢኾን ግን፡ ሰላማችሁ፡ ወደእናንተ ይመለስ!”

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

“ላልተቀበላችሁ፡ ነገራችሁንም ላልሰማ ግን፡ ከዚያች አገር ወጥታችሁ፡ የእግራችሁን ትቢያ አራግፉ! ከዚያች አገር ይልቅ፡ የሰዶምና የገሞራ ምድር፡ ዕረፍት እንደሚያገኙ፡ በእውነት እነግራችኋለሁ።”

“እነሆ፡ እኔ፡ እንደበጎች፡ በተከላዎች መካከል እልካችኋለሁ፡ እንግዲህ፡ እንደእባብ ብልዎች፡ እንደርግብም የዋሆች ኹኑ! ከክፉዎች ሰዎች ተጠበቁ! ወደበደባባዮች ይወስዷችኋልና፡ በምክራባቸውም ይገርፏችኋልና፡ በእነርሱና በአሕዛብ ላይ ምስክር ይኾንባቸው ዘንድ፡ ስለእኔ፡ ወደገዢዎች፡ ወደነገሥታትም፡ ከስሰው ይወስዷችኋል። ከስሰው በሚወስዷቸው ጊዜ፡ ስለምትሉትና ስለምትናገሩት፡ አታሰቡ! በዚያን ጊዜ፡ የምትናገሩት ይሰጣችኋልና፡ የምትናገሩት፡ እናንተ አይደላችሁምና፡ የሰማዩ አባታችሁ መንፈስ፡ እርሱ፡ በእናንተ ላይ አድሮ ይናገራል እንጂ።”

“ወንድም፡ ወንድሙን፡ ለሞት አሳልፎ ይሰጣል፡ አባትም፡ ልጁን፡ እንዲሁ፡ አሳልፎ ይሰጣል፡ ልጆችም፡ በወላጆቻቸው ላይ ይነግሉ፡ ይገድሏቸዋልም። ስለሰሜ፡ በሰው ኹሉ ዘንድ፡ የተጠላችሁ ትኾናላችሁ። ይህን ኹሉ፡ እስከመጨረሻው የታገሡ፡ እርሱ ይድናል።”

“ከዚያች አገር ቢያሳድዷቸው፡ ወደሌላዋ ቨሹ! እውነት እላችኋለሁ፡ የሰው ልጅ እስኪመጣ ድረስ፡ የእሥራኤልን አገሮች አዳርሳችሁ አትጨርሱም።”

“ከመምህሩ የሚበልጥ ደቀ መዝሙር፡ ከጌታው የሚበልጥ አገልጋይ የለም። የደቀ መዝሙር መጠኑ፡ እንደመምህሩ ከኾነ፡ የአገልጋይም መጠኑ እንደጌታው ከኾነ፡ ይበቃዋል። ባለቤቱን፡ በሰይጣናት አለቃ፡ ሰይጣናትን ያወጣል! ያሉት ከኾነ፡ ቤተሰቡንማ፡ እንደምን፡ ከዚህ አብልጠው አይናገሩዋቸው?!”

“እንግዲህ፡ አትፍሩዋቸው! የማይገለጥ፡ ሽፍን፡ የማይታወቅም፡ ሥሙር የለምና። በጨለማ፡ ለብቻችሁ የነገርኋችሁን፡ በብርሃን ተናገሩት! በገሮአችሁ፡ በሹክሹክታ፡ ያስሰማኋችሁንም፡ በሰገነት ላይ አስተምሩት!

“ሥጋችሁን የሚገድሉትን፡ ነፍሳችሁን ግን፡ ሊገድሏት የማይቻላቸውን አትፍሩዋቸው! ይልቅስ፡ በኹለንተናችሁ ላይ ሥልጣን ያለውን፡ ከገደለም በኋላ፡ ነፍስንም፡ ሥጋንም፡ አንድ አድርጉ፡ በገሃነም ማጥፋት የሚቻለውን፡ እርሱን፡ ፍሩት እንጂ።”

“ኹለት ወፎች፡ በኹለት መሐለቅ ይሸጡ የለምን? ከእነሱ፡ እንዲቱ እንኳ፡ የሰማዩ አባታችሁ ሳያውቅ፡ በምድር ላይ አትወድቅም፡ የእናንተስ፡ የራስ ጠገሩችሁ ኹሉ፡ የተቈጠረ ነው። እንኪያስ አትፍሩ! እናንተ፡ ከብዙ ወፎች ትበልጣላችሁና።”

“በሰው ፊት፡ የሚያምንብኝን ኹሉ፡ እኔም፡ በሰማይ ባለው፡ አባቴ ፊት እምነዋለሁ። በሰው ፊት የካደኝን ግን፡ እኔም፡ በሰማይ ባለው አባቴ ፊት እክደዋለሁ።”

ምዕራፍ ፩፡ በዓል፡፡
ዓበይትና ንዑሳን በዓላት፡፡
ኢፕሮስ ወዳውሎስ፡ ቅዱሳን ሓዋርያት፡፡

“ለምድር፡ ሰላምን ያመጣሁ አይምሰላችሁ! ሰይፍን እንጂ፡ ሰላምን ለማምጣት፡ አልመጣሁም! ያመጣሁትስ፡ ወንድ ልጅን፡ ከአባቱ፡ ሴት ልጅንም፡ ከእናቷ፡ ምራትንም፡ ከአማቷ ልለይ ነው፡፡ ለሰው፡ የራሱ ቤተሰብ ጠላት ይኾነዋል፡፡

“ከእኔ ይልቅ፡ አባቱን፡ ወይም፡ እናቱን የሚወድ፡ ለእኔ ሊኾን አይገባም፡ ሊያገለግለኝም አይችልም፡ ከእኔ ይልቅ፡ ወንድ ልጅን፡ ወይም፡ ሴት ልጅን የሚወድ፡ ለእኔ ሊኾን አይገባም፡ ሊያገለግለኝም አይችልም፡፡ ወደእኔ የሚመጣ፡ ሊከተለኝም የሚወድ፡ አባቱንና እናቱን፡ ሚስቱንና ልጆቹን፡ ወንድሞቹንና እንቶቹን፡ የራሱ የኾነችውን፡ ሰውነቱንም እንኳ ሳይቀር፡ የማይጠላ፡ ደቀ መዝሙራ ሊኾን አይችልም፡፡ ለሞት የሚያበቃውን፡ የመስቀል መከራ ለመቀበል እስከመጨከን ቆርጦ፡ እኔን ያልተከተለ፡ ለእኔ ሊኾን አይገባም፡ ሊያገለግለኝም አይችልም፡፡ ሰውነቱን፡ ‘የእኔ ናት!’ የሚል፡ ያጣታል፡ ራሱን፡ ስለእኔ አሳልፎ የሚሰጥ ግን ያገኛታል፡፡”

የአብርሃም (የሐምሌ) ሥላሴ፡፡

ኹለተኛው በዓል፡ “ሥላሴ ቅዱስ” ተብሎ የሚጠራው፡ እግዚአብሔር፡ በቤተ አብርሃም፡ በዚሁ አንድነቱና ሦስትነቱ፡ በእንግድነት ተገኝቶ፡ በሰው ልጆች ዘንድ ሥውር ኾኖ የኖረውን፡ የእግዚአብሔርን የአንድነት ባሕርይና የሦስትነት ህልውና ምሥጢር፡ በበለጠ አግዝፎ ማሳየትን የቀጠለበትን፡ ደግሞም፡ የማይታየው እግዚአብሔር፡ በሃይማኖታዊ ምግባራቸው በቅተው ለሚገኙ የሰው ልጆች፡ ራሱን ገልጦ የሚያናግራቸውና ፍላጎታቸውን የሚፈጽምላቸው መኾኑን አረጋግጦ ያሳየበትን ታላቅ ሥራውን በማዘከር የምናከብረው፡ ሐምሌ ፪ ቀን ነው፡፡ በዓሉ፡ በዘልማድ፡ “የአብርሃም ሥላሴ” ይባላል፡፡

እኛ ኢትዮጵያውያን፡ እግዚአብሔር፡ ለአብርሃምና ለሣራ ያደረገውን መለኮታዊ ቸርነት፡ ዛሬም፡ ለተማመኑበት ፍጡሮቹ ኹሉ፡ መላልሶ የሚያደርገው መኾኑን አምነን፡ ይህችን በዓላችንን፡ በጽኑ ሃይማኖታዊ ስሜት እናከብራታለን፡፡ በዚያች ዕለት፡ የአብርሃምና የሣራ ሃይማኖት የፈጸመውን ተአምራዊ ትንግርት፡ በዓይነ ሕሊና፡ መለስ ብለን ልንመለከት እንችል ዘንድ፡ ሕያው ዜናው፡ ለአባቶቻችንና እናቶቻችን ደርሷቸው፡ እነርሱ ለእኛ፡ ለዛሬዎቹ ልጆቻቸው፡ በትውፊት ስላስተላለፉልን፡ እዚህ ላይ እንደሚከተለው አቅርቤዋለሁ፡፡

“አብርሃም፡ መኖሪያውን ከተመሳቀለ ጎዳና ሠርቶ፡ የወጣ የወረደውን፡ ያለፈ ያገደመውን ሲቀበል ይኖር ነበር፡ ሰይጣን ተመቅኝቶ፡ ራሱን ገምሶ፡ ደሙን አፍስሶ፡ አጥንቱን ከሰክሶ፡ ከጎዳና ቆይቶ፡ ወደአብርሃም ሠፈር የሚያቀኑትን መንገደኞች ኹሉ፡ “ወዴት ትኼዳላችሁ?” ይላቸዋል፡፡ “ከአብርሃም ቤት!” ይሉታል፡፡ ሰይጣንም መልሶ፡ “የወትሮው አብርሃም መሰላችሁን? እኔ፡ ‘ያበላኛል፡ ያጠጣኛል!’ ብዬ ብኼድ፡ ራሴን ገምሶ፡ ደሜን አፍስሶ፡ አጥንቱን ከሰክሶ፡ ልብሴን ገፍፎ ሰደደኝ!” ይላቸዋል፡፡

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤
“ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

“ሰይጣን፡ እንዲህ እያለና ይህን እያደረገ፡ አብርሃምን፡ እንግዳ ከለከለበት። አብርሃምም፡ “ማዕደ እግዚአብሔርን፡ እንዴት ያለምስክር እመገባለሁ!” ብሎ፡ ግብር ላያገባ፡ ሦስት ቀን አደረ።”

በሦስተኛው ቀን የኾነውን ዕፁብ ድንቅ ነገር፡ የቅዱሳት መጻሕፍቱ ጥቅስ፡ እንዲህ እያለ ይተርክዋል፡-

“በቀትር ጊዜ፡ እርሱ (አብርሃም) በድንኳኑ ደጃፍ ተቀምጦ ሣለ፡ እግዚአብሔር፡ በመምሬ የአድባር ዛፍ ተገለጠለት። ዓይኑንም አነሣ፡ እነሆም፡ ሦስት ሰዎች፡ በፊቱ ቆመው አየ፡ ባዮቸውም ጊዜ፡ ሊቀበላቸው፡ ከድንኳኑ ደጃፍ ተነሥቶ ሮጠ፡ ወደምድርም ሰገደ፡ እንዲህም አለ፡- “አቤቱ፡ በፊትህስ ሞገስን አግኝቼ እንደኾነ፡ ባራያህን አትለፈኝ!” ብዬ እለምናለሁ፡ ጥቂት ውኃ ይምጣላችሁ! እግራችሁን ታጠቡ! ከዚያም ዛፍ በታች ዕረፍ! ቀፋሪሽ እንጀራም ላምጣላችሁ! ልባችሁንም ደግፉ! ከዚያም በኋላ ትኼዳላችሁ! ስለዚህ፡ ወደባራያችሁ መጥታችኋልና።

“እነርሱም፡ “እንዳልህ አድርግ!” አሉት።

“አብርሃምም፡ ወደድንኳኑ፡ ወደሣራ ገባና፡ “ሦስት መሥፈሪያ የተሰለቀ ዱቄት፡ ፈጥኝሽ እዚሃጃ! ለውሺውም! እንጉቻም አድርግ!” አላት።

“አብርሃምም፡ ወደላሞቹ ሮጠ፡ እጅግ የሰባም ታናሽ ጥጃ ያዘና ለብላቴናው ሰጠው፡ ያዘጋጅም ዘንድ፡ ተቻኩለ። እርሃና ወተት፡ ያንም፡ ያዘጋጀውን ጥጃ አመጣ፡ በፊታቸውም፡ አቀረበው፡ እርሱም፡ ከዛፍ በታች፡ በፊታቸው ቆሞ ነበር፡ እነርሱም በሉ።

“እነርሱም፡ “ሚስትህ ሣራ ወዴት ናት?” አሉት።

“እርሱም፡ “በድንኳኑ ውስጥ ናት።” አላቸው።

“እርሱም፡ “የዛሬ ዓመት፡ እንደዛሬው ጊዜ፡ ወደአንተ፡ በእውነት እመለሳለሁ፤ ሚስትህ ሣራም፡ ልጅን ታገኛለች።” አለ።

“ሣራም፡ በድንኳን ደጃፍ፡ በስተኋላው ሣለች፡ ይህንን ሰማች። አብርሃምና ሣራም፡ በዕድሜያቸው ሽምግለው፡ ፈጽመው አርጅተው ነበር፤ በሴቶች የሚኾነውም ልማድ፡ ከሣራ ተቋርጦ ነበር። ሣራም፡ በልቧ፡ እንዲህ ስትል ሣቀች፡- “ካረጀሁ በኋላ፡ በውኑ ፍትወት ይኾንልኛልን? ጌታዬም፡ ፈጽሞ ሽምግለ-አል።”

“እግዚአብሔርም፡ አብርሃምን አለው፡- “ካረጀሁ በኋላ፡ በውኑ፡ እወልዳለሁን? ስትል፡ ሣራ፡ ለምን ሣቀች? በውኑ፡ ለእግዚአብሔር፡ የሚሰነው ነገር አለን? የዛሬ ዓመት፡ እንደዛሬው ጊዜ፡ ወደአንተ እመለሳለሁ፤ ሣራም፡ ልጅን ታገኛለች።” ሣራም ስለፈራች፡ “አልሣቅሁም!” ስትል ካደች። እርሱም፡ “አይደለም! ሣቅሽ እንጂ!” አላት።

“ሰዎቹም፡ ከዚያ ተነሥተው፡ ወደሰዶም አቀኑ፤ አብርሃምም፡ ሊሸኛቸው፡ አብሮአቸው፡ ኼደ።

ምዕራፍ ፮፤ በዓል፡፡
ዓበይትና ንዑሳን በዓላት፡፡
የአብርሃም (የሐምሌ) ሥላሴ፡፡

"እግዚአብሔርም አለ፡- "እኔ የማደርገውን፡ ከአብርሃም አሠውራለሁን? አብርሃም፡ በእውነት፡ ታላቅና ብርቱ ሕዝብ ይኾናልና፡ የምድር አሕዛብም ኹሉ፡ በእርሱ ይባረካሉና፡፡ ጽድቅንና ፍርድን በማድረግ፡ የእግዚአብሔርን መንገድ ይጠብቁ ዘንድ፡ ልጆቼንና ከእርሱ በኋላ፡ ቤቱን እንዲያዝዝ አውቃለሁና፡፡" ይህም፡ እግዚአብሔር፡ በአብርሃም ላይ የተናገረውን ነገር ኹሉ ያመጣ ዘንድ ነው፡፡ እግዚአብሔርም አለ፡- "የሰዶምና የገሞራ ልጆቹ፡ እጅግ በዝታልና፡ ኃጢአተኛውም፡ እጅግ ከብዳለችና፡ እንግዲህስ፡ ወደእኔ እንደመጣች፡ እንደሌላችሁ አድርገው እንደገኙ፡ ወርጆ አያለሁ፡ እንዲሁም ባይኾን፡ አውቃለሁ፡፡

"ሰዎቹም፡ ከዚያ፡ ፈታኛውን አቀኑ፡ ወደሰዶምም ሺዱ፡፡ አብርሃም ግን፡ ከእግዚአብሔር ፊት ገና ቆሞ ነበር፡፡ አብርሃምም ቀረበ፡ አለም፡- "በሙኑ፡ ጽድቁን፡ ከኃጢአተኛ ጋር ታጠፋለህን? ዐምሣ ጽድቃን፡ በከተማዬቱ ውስጥ ቢገኙ፡ በሙኑ፡ ኹሉን ታጠፋለህን? ከተማዬቱንስ፡ በእርስዋ ስለሚገኙ ዐምሣ ጽድቃን አትምርምን? ይህ፡ ከአንተ ይራቅ! ጽድቁን፡ ከኃጢአተኛ ጋር ትገድል ዘንድ፡ ጽድቁም፡ እንደኃጢአተኛ ይኾን ዘንድ፡ እንደዚህ ያለው አድራጎት፡ ከአንተ ይራቅ! የምድር ኹሉ ፈራጅ፡ በቅን ፍርድ አይፈርድምን?"

"እግዚአብሔርም፡- "በሰዶም፡ በከተማዬቱ ውስጥ፡ ዐምሣ ጽድቃን ባገኝ፡ ሥፍራውን ኹሉ፡ ስለእነርሱ እምራለሁ፡፡" አለ፡፡

"አብርሃምም መለሰ፡ አለም፡- "እኔ፡ አፈርና ዐመድ ስኾን፡ ከጌታዬ ጋር እናገር ዘንድ፡ እነሆ፡ አንድ ጊዜ ጀመርሁ፡ ከዐምሣው ጽድቃን፡ እምስት ቢገድሉ፡ ከተማዬቱን ኹሉ፡ በእምስቱ ምክንያት ታጠፋለህን?"

"እግዚአብሔርም፡- "ከዚያ፡ አርባ እምስት ባገኝ፡ አላጠፋትም፡፡" አለ፡፡

"ደግሞም ተናገረው፡ እንዲህም አለ፡- "ምናልባት፡ ከዚያ፡ አርባ ቢገኝሳ!"

"እርሱም፡- "ለአርባው ስል አላደርገውም!" አለ፡፡

"እርሱም፡- "ጌታዬ አይቆጣ! እኔም እናገራለሁ፡ ምናልባት፡ ከዚያ፡ ሠላሳ ቢገኝሳ!" አለ፡፡

"እርሱም፡- "ከዚያ፡ ሠላሳ ባገኝ አላጠፋም!" አለ፡፡

"ደግሞም፡ "እነሆ! ከጌታዬ ጋር እናገር ዘንድ፡ አንድ ጊዜ ጀመርሁ፡ ምናልባት፡ ከዚያ፡ ሃያ ቢገኝሳ!" አለ፡፡

"እርሱም፡- "ከዚያ፡ ሃያ ቢገኝ፡ ስለሃያው አላደርገውም!" አለ፡፡

"እርሱም፡- "እኔ ደግሞ፡ አንድ ጊዜ ብቻ ብናገር፡ ጌታዬ አይቆጣ! ምናልባት፡ ከዚያ፡ ዐሥር ቢገኝሳ!" አለ፡፡

"እርሱም፡- "ስለዐሥሩ አላጠፋትም!" አለ፡፡

"እግዚአብሔርም፡ ከአብርሃም ጋር ንግግሩን በጨረሰ ጊዜ ሄደ፡ አብርሃምም፡ ወደሥፍራው ተመለሰ፡፡"

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፡ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

ደብረ ታቦር፡፡

ከታላላቅ በዓሎቻችን፡ አንዱ የኾነው፡ በዓለ ደብረ ታቦር የሚውለው፡ በነሐሴ ፲፫ ቀን በመኾኑ፡ ለጸመ ፍልሲታ ሱባዔ ልዩ ምዕራፍ ኾኖ፡ በታላቅ መንፈሳዊ ተመስጦና ማንሌት ይከበራል፡፡

ይህ በዓል፡ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ በዓጼደ ሥጋ አብረውት ከነበሩት ደቀ መዛሙርቱ መካከል፡ ጴጥሮስንና ያዕቆብን፡ ወንድሙንም ዮሐንስን፡ በዓጼደ ነፍስ ካሉት ባለሟሎቹ ደግሞ፡ ሙሴንና ኤልያስን፡ “ታቦር” በተባለው የወይራ ዛፍ ተራራ ላይ አምጥቶ፡ የባሕርይ አምላክነቱን፡ በመግለጥ፡ ታማኞች አገልጋዮቹ፡ ሊያዩ የተመኙትን፡ እንዲያዩ፡ ሊሰሙ የተመኙትንም፡ እንዲሰሙ ያደረገበት ቸርነቱና ኃይሉ የሚጠነቅቅ ነው፡፡

ይህንም፡ እርሱ፡ ለሕዝቡ፡ በምሳሌ የሚያስተምራቸው፡ ነቢዩ ኢሳይያስ፡ እያዩ፡ ስለሚያዩ፡ እየሰሙም ስለሚያስሙ፡ ስለሚያስተውሉትም ወገኖች፡ የተናገረው ትንቢት ይፈጸም ዘንድ መኾኑን፡ ጌታችን፡ ለደቀ መዛሙርቱ ጥያቄ፡ መልስ በመስጠት ያስረዳቸው ቃሉ፡ በሥርዓተ ቅዳሴ ጸሎት ላይ ዘወትር ይወሳል፡ ይህም፡ “የእናንተ ግን፡ ዓይኖቻችሁ ስለሚያዩ፡ ጆሮቻችሁም ስለሚሰሙ፡ ብዙዓን ናቸው፡፡ እውነት እላችኋለሁ? ብዙዎች ነቢያትና ጳጳሮች፡ ነገሥታትም፡ የምታዩትን ሊያዩ ተመኝተው፡ አላዩም፡ የምትሰሙትንም ሊሰሙ ተመኝተው፡ አልሰሙም፡፡” ሲል፡ ለደቀ መዛሙርቱ የተናገረው ነው፡፡

በዚያ የታቦር ተራራ ላይ የታየውንም ተአምራት፡ እንዲህ የሚለው፡ የምሥራቹ ዜና አጠቃልሎ ይገልጻል፡፡ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ “ጴጥሮስንና ዮሐንስን፡ ያዕቆብንም ይዞ፡ ሊጸልይ፡ ወደተራራ ወጣ፡፡ ሲጸልይም፡ የፊቱ መልክ ተለወጠ፡ ልብሱም፡ ተብለጭልፎ፡ ነጭ ኾነ፡፡ እነሆም፡ ኹለት ሰዎች፡ እነርሱም፡ ሙሴና ኤልያስ፡ ከእርሱ ጋር ይነጋገሩ ነበር፡፡ በክብርም ታይተው፡ በኢየሩሳሌም ሲፈጸም ስላለው፡ ስለመውጣቱ ይናገሩ ነበር፡፡

“ነገር ግን፡ ጴጥሮስና ከእርሱ ጋር የነበሩት፡ እንቅልፍ ከበደባቸው፡ ነቅተው ግን፡ ክብሩንና ከእርሱ ጋር ቆመው የነበሩትን ኹለት ሰዎች አዩ፡፡ ከእርሱም ሲለዩ፡ ጴጥሮስ፡ ኢየሱስን፡ “አቤቱ፡ በዚህ መኾን፡ ለእኛ፡ መልካም ነውና፡ አንድ፡ ለእንተ፡ አንድ፡ ለሙሴ፡ አንድ፡ ለኤልያስ፡ ሦስት ጸሐፊዎች እንሥራ!” አለው፡ የሚለውንም አያውቅም ነበር፡፡

“ይህንም ሲናገር፡ ደመና መጣና ጋረዳቸው፡ ወደደመናው ሲገቡ ሣሉም፡ ፈሩ፡፡ ከደመናውም፡ “የመረጥሁት ልጅ፡ ይህ ነው፡ እርሱን ሰሙት!” የሚል ድምፅ መጣ፡፡ ድምፁም ከመጣ በኋላ፡ ኢየሱስ፡ ብቻውን ኾኖ ተገኘ፡፡ እነርሱም፡ ዝም አሉ፡ ካዩትም ነገር፡ በዚያ ወራት፡ ምንም፡ ለማንም አልተናገሩም፡፡

ምዕራፍ ፮፡ በዓል።
ዓበይትና ንዑሳን በዓላት።
ደብረ ታቦር።

ቡሔ።

የደብረ ታቦር በዓል፡ በሕዝባዊው ዘይቤ፡ “ቡሔ” ተብሎ ይከበራል። በበዓሉ ዋዜማ፡ በየቤቱ፡ ችቦ ከበራ በኋላ፡ ከሠርክ ጀምሮ፡ በምሽቱ ጊዜ፡ ወጣቶች ወንዶች ልጆች፡ በየሠፈራቸው፡ በቡድን፡ በቡድን እየኾኑና በትር በትራቸውን ይዘው፡ ጅራፍ ሠርተው እያጮሁ፡ ለበዓሉ የተለመደውንም፡ “ቡሔ በሉ! ሆ! ልጆች ኹሉ! ሆ! እዚያ ማይ፡ ጭስ ይጨሳል! አጋፋሪ፡ ይደግማል! ያንን ድግሥ፡ ውጪ ውጪ! በድንክ አልጋ፡ ተገልብጪ! ያች ድንክ፡ ዓመለኛ! አላንድ ሰው፡ አታስተኛ!” የሚለውን የጭፈራ ሆታ፡ በመቀባበል እያሰሙ፡ “እንኳን እደረሳችሁ!” ለማለት፡ በመንደራቸው መኖሪያ ቤቶች ኹሉ ይዘዋወራሉ።

በየገቡበት ቤትም፡ ዙሪያውን ከብበው፡ በበትራቸው ወለሉን እየደቁና ከአንዱ አውራጅ ዓደኛቸው፡ “ሆያ ሆዬ! ሆ! የኔ ጌታ! የሰጠኝ ሙክት! መስከረም ጣባ! ያንን ሳነክት! ...” “ሆያ ሆዬ! ሆ! የኔ እመቤት! የፈተላችው! የሸረረት ድር! ያስመሰለችው! ...” የሚለውን የሆታ ዜማ እየተቀበሉ፡ የቤቱን አባወራና እመቤት ያሞግሳሉ። ባለቤቶቹም፡ “እንኳን አብሮ አደረሰን! ደግሞም፡ ለሚመጣው ዓመት፡ እንዲሁ፡ በሰላም ያድርሰን! የዘንድሮውም፡ የቡሔ ዳቧችሁ ይኸውላችሁ!” ብለው፡ ትኩሱን ሙልሙል የቡሔ ኅብስት አበርክተውላቸውና መርቀዋቸው ያሰናብቷቸዋል። ልጆቹም፡ ያንን ተቀብለው፡ “ዓመት በውድ ዓመት፡ ድገመን ዓመት! ድገመን ዓመት! የጌታዬ ቤት! ድገመን ዓመት! ድገመን ዓመት! እንደዚሁ እንዳላችሁ! ሆ! አይለያችሁ!” እያሉ መልካም ምኞታቸውን በመግለጽ እጅ እየነሡ ይወጣሉ።

“ቡሔ” ማለት፡ “ቡሔዬ”፡ ብርሃኔ፡ መብራቱ ማለት ነው፡ በደብረ ታቦር፡ እንደመብረቅ የብልጭታ ብርሃን፡ ቧ ብሎ የተገለጠውን፡ የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስን፡ የፊቱን ጸዳል፡ የልብሱንም እንደበረዶ ነጭ መኾን ያስረዳል፡ የችቦው መብራት ምሳሌ፡ ይህ ነው። ደግሞም፡ በኢትዮጵያኛ፡ “ለከት” ማለት፡ “ታናሽና ሞላላ፡ የሊጥ መፈተኛ፡ ጢብኛ፡ የዳቦ እንጎቻ” ማለት ሲኾን፡ እረኞች፡ “አክሥቱ ቤት፡ አለኝ ለከት!” ከሚሉት ሙልሙል የተነሣ፡ “ቡሔ”፡ በግእዝ፡ “ብሐእየ”፡ ማለትም፡ “ቡሐዬ” ተብሎ ስለሚተረጎም፡ የደብረ ታቦር በዓል ዕለት፡ ተቦክቶ የሚጋገረውን ኅብስት ያሳያል፡ ስለዚህ፡ “የቡሔ ዳቦ” የሚባለው ኅብስት፡ ባሕርያ መለኮቱን፡ በደብረ ታቦር የገለጠው፡ የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ ምሳሌ መኾኑን ማስተዋል ይገባል።

በዘመነ ብሉይ፡ ሙሴ፡ ከባለሟልነቱ የተነሣ፡ አምላኩን እግዚአብሔርን፡ “እባክህ፡ ፊትህን (ክብርህን) አሳዎኝ!” ባለው ጊዜ፡ የሰጠው የተስፋ መልስ፡ “ሰው፡ አይቶኝ አይድንምና፡ ዛሬ፡ ፊቴን ማየት አይቻልህም፡ የምታይበት ጊዜ ግን ይመጣል!” የሚል ነበረ።

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

ያ፡ የተስፋ ቃል ተፈጽሞለት፡ ሙሴ፡ በዚያን ጥያቄው ጊዜ፡ በመለኮትነቱ ባሕርይና ግርማ ሊያየው ያልቻለውን፡ በኋላ ዘመንም፡ “ይህ ሥጋዬ ነው፡ ‘ብሉት!’” ብሎ፡ ራሱን፡ ኅብስት አድርጎ ያቀረበውን፡ እግዚአብሔር ወልድን፡ በታቦር ተራራ ላይ፡ በሰውነት አካልና ባሕርይ ገዝፎ ሊያየው ችሏል።

እንግዲህ፡ የወንዶቹ ልጆች የሆኑ “ዊፈራ የሚያዘክረው፡ ከደስታውና ከድንጋጤው የተነሣ፡ “የሚያደርገውን አያውቅም ነበር!” የተባለውን፡ የቅዱስ ጴጥሮስንና የቀሩትን ሐዋርያት አድራጎት ሲኾን፡ የጅራፉ ፊቴኸት ደግሞ፡ በዚያ ተራራ ላይ፡ ከጋረዳቸው ደመና ውስጥ ብርሃን መለኮቱን ለመግለጽ ከታየው መብረቃዊ የብልጭልጭታ ብርሃን ጋር ለተሰማው ነጉድጓዳዊ የመለኮት ድምፅ ምሳሌ ነው።

በዓለ ፍልሰታ ለማርያም።

ለመጨረሻው፡ ለኹለንተናዊውና ለዘለዓለማዊው ትንሣኤ፡ በኮር ከኾነው፡ ከልጇ፡ ከኢየሱስ ክርስቶስ ቀጥላ፡ በአዲስ ኪዳን የትንሣኤ አካል፡ ከሙታን ተለይቶ የመነሣትን ክብር ያገኘች፡ የዘመነ ኦሪቷ ጽላተ ኪዳን ታቦት፡ ምሳሌዋ የኾነችው፡ የእግዚአብሔር ወልድ እናት፡ ቅድስት ድንግል ማርያም ናት። በዚያች ጽላተ ኪዳን ላይ የተቀረጸው እግዚአብሔር ቃል፡ የተቀረጸባትን ጽላት፡ የራሱ አካል አድርጎ፡ መለኮታዊ ክብሩን እንደገለጸባትና አምላካዊ ኃይሉን እንደፈጸመባት፡ ኋላም፡ በባሕርያዊ ጥበቡ እንደሠወራት ኹሉ፡ ከሥጋዋ ሥጋ፡ ከነፍሷ ነፍስ ነሥቶ፡ የተዋሐዳትን ቅድስት ድንግል ማርያምንም እንዲሁ፡ በትንሣኤው እውንና ገሃድ ያደረገውን፡ አማናዊዉንና ዘለዓለማዊዉን ክብሩን፡ ኃይሉንና ጥበቡን አጉናጽፎ፡ ለፍጹሙ ሕያው ማንነት አብቅቷታል።

የዚህም መነሻ፡ ድንግል ማርያም፡ “ትፀንሲ!” ማለትም፡ “ትፀንሻለሽ!” ያላትን፡ የመልእክትን የቅዱስ ገብርኤልን የምሥራች ቃል ተቀብላ፡ “ይ/የነኒ በዘመ ትቤለኒ!” ማለትም፡ “እንዳልኸኝ (እንደቃልህ) ይኹንልኝ!” ባለችበት ቅጽበት፡ “ቃል ሥጋ ኾነ!” ማለትም፡ “አምላክ ሰው ኾነ!” በሚለው የሥጋዊ ምሥጢር የተፈጸመ ሲኾን፡ መድረሻው ደግሞ፡ “በሰማይም ያለው፡ የእግዚአብሔር መቅደስ ተከፈተ! የኪዳኑም ታቦት፡ በመቅደሱ ታየ!” በሚለው በዮሐንስ ራእይ ተረጋግጦ እንደተነገረው፡ በሙሴ አማካይነት ለአሥራኤል ተሰጥታ ቆይታ፡ ወደኢትዮጵያውያን ተዛውራና በአደራ ተጠብቃ የኖረችው ታቦተ ጽዮን፡ በኢየሱስ ክርስቶስና በድንግል ማርያም ሕያው ሰውነት፡ ወደሰማያት ተመልሳ በምትገኝበት ምሥጢራዊ እውነታ የተገለጠ በመኾኑ ይታወቃል።

ምዕራፍ ፯፡ በዓል፡፡
ዓበይትና ንዑሳን በዓላት፡፡
በዓለ ፍልሰታ ለማርያም፡፡

በዚህ ረገድ፡ በዚህ ውይይታችንና በቀደመውም የተብራራውን በማስታወስ፡ ቀም ነገሩን፡ በጥቂት ቃል ላጠቃልልላችሁ ይቻላል፡፡ ይኸውም፡-

በቅድሚያ፡ በመንፈስ ቅዱስ ምስጢርና ጥበብ፡ በድንግል ማርያም ማሕፀን ላይ ዐርፎ የተፀነሰው፡ ያው፡ በጽላቷ ላይ ተቀርጾ የነበረው፡ የእግዚአብሔር ቃል፡ እርሱም፡ እያሱስ ክርስቶስ መኾኑን፡

ቀጥሎ፡ የእያሱስ ክርስቶስ ምሳሌ የኾነችው፡ ጽላት ኪዳንና የድንግል ማርያም ምሳሌ የኾነችው፡ የጽላቷ ማደሪያ ታቦት (ግጥን)፡ ኹለቱም፡ በምድር ላይ ከነበሩበት ግዙፍ ህልውናቸው ተሠውረው፡ በሰውነት መገለጻቸውን፡

በመጨረሻም፡ በሕይወተ ሥጋ ኖረው፡ ተልእኳቸውንም ፈጽመው፡ በአዲሱ ኪዳን የትንሣኤ አካል፡ ከሙታን ተለይተው ከተነሡ በኋላ፡ በዚያ ሕያው አካላቸው፡ ወደሰማይ ዐርገው፡ ዛሬ፡ እያሱስ ክርስቶስና ድንግል ማርያም፡ በሰማይና በምድር በሰፈነችው በዘለዓለማዊቷ መንግሥታቸው ነግሠውና በሰማያዊው ዙፋናቸው ላይ ተቀምጠው የሚገኙ መኾናቸው ነው፡፡

የቅድስት ድንግል ማርያም ፍልሰቷ፡ “ከመ ትንሣኤ ወልዳ!” ማለትም፡ “እንደልጅዋ ትንሣኤ ነው፡ ስለዚህ፡ እንደልጇ ትንሣኤ በዓል አድርገው ያክብሩት!” ሲሉ፡ አባቶቻችን በደነገጉት ውሳኔ መሠረት፡ የፍልሰታዋ በዓል፡ በቅዱሱ ኪዳን እንዲቀመጥ ዘንድ፡ እንደልጇ፡ እያሱስ ክርስቶስ ትንሣኤ፡ በታላቅ ሐሜትና ይባቤ ይከበራል፡፡ እነርሱም፡ በዚህ በዓላቸው ላይ፡ የሚሰማቸው ደስታ፡ በቃላት ሊገለጽ የማይቻለውን፡ በልጇ ትንሣኤ በዓል ጊዜ የሚሰማቸውን ይመሰላል፡፡ ይህ የተመሰሰው ስሜታቸው ከሚገለጽባቸው የማገሊትና የመዝሙር በረከቶቻቸው መካከል፡ ትርጉሙ፡ “የሰማይና የምድር ንግሥት የኾነችው የድንግል ማርያም ትንሣኤና ዕርገቷ፡ እንደልዑል አምላክ ልጇ ትንሣኤና ዕርገት፡ እውን ኾኖ ተፈጸመ!” የሚል የኾነው፡ “ንግሥተ ሰማያት ወምድር፡ ማርያም ድንግል! ተፈጸመ ትንሣኤሃ፡ ተፈጸመ ትንሣኤሃ ወዕርገታ ዘልቡል!” የሚለው ዝማሬ ይገኛል፡፡

የአዲሱ ዓመት መጀመሪያ ከኾነው፡ ከመስከረም ፩ ቀን የልደት በዓል በፊት፡ የዓመቱ የመጨረሻ ታላቅ በዓል ኾኖ የሚከበረው፡ ይህ፡ በዓለ ፍልሰታ ለማርያም ሲኾን፡ እርሱም፡ ከነሐሴ ፩ እስከ፲፮ ቀን ድረስ በሚቆየውና ካህናት፡ ትላልቆች ወንዶችና ሴቶች፡ ጨቅላ ልጆችና ብላቴኖች ብቻ ሳይኾኑ፡ ሕፃናት ጭምር እየጸሙ፡ እያስቀደሱና እየቆረቡ፡ በቤተ ክርስቲያን በሚያሳልፉት፡ የኹለት ሳምንት ሱባዔ ፍጻሜ ላይ ይውላል፡፡

በከረምት ዝናምና በመንፈሳዊ ትጋህ ሲካኼድ የሚቆየው ይህ ሱባዔ በሚፈጸምበት፡ በነሐሴ ፲፮ቱ ቀን ዕለተ በዓል፡ የእናታችንና የንግሥታችን፡ የቅድስት ድንግል ማርያም፡ ዜና ልደቷ፡ ሕይወቷና ዕረፍቷ፡ እንዲሁም፡ እግዚአብሔር፡ እርሷን ምክንያት አድርጎ፡ ራሱን፡ ለፍጥረቱ የገለጸበትና ፍጥረቱን ያዳነበት፡ የሥጋዊው ምስጢር ተብራርቶ ይነገርበታል፡፡ ቅዱሳን ሐዋርያት፡ ይህን ሱባዔ፡ ለምን እንደጀመሩት፡ በዓመቱም እንዴት እንደቀጠሉት፡ ዝክረ ነገሩ ይወሳል፡፡

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፤ ማነው?

የፍልሰታ በዓል ሰማያዊ ልዕልና፡፡

ጥያቄ፡- ያ ገዘረ ነገር ምን እንደሆነ፡ ምናልባት ካለፈው ውይይታችን የቀረ እንዳለ፡ እዚህ ላይ፡ ያንን ጭምር አካትተህ ብትጨርሰልን?

መልስ፡- ያ ገዘረ ነገር፡ በጥር ፳፩ ቀን ከሆነው ከቅድስት ድንግል ማርያም ዕረፍት በኋላ ተያይዞ የሚነገረው ዜናዋ ነው፡፡ ይኸው፡ በነሐሴ ፲፮ ቀን የሚነገረው ዜናዋ፡ አያሌ ድንቆችን የያዘ ሲኾን፡ ዋና ዋናዎቹን፡ ከዚህ ቀጥሎ፡ ባጭሩ አቀርብላችኋለሁ፡፡

እነዚህም፡-

-በጥር ፳፩ ቀን ከሆነው ከድንግል ማርያም ዕረፍት በኋላ፡ አይሁድ በተለመደ ጠላትነታቸው፡ አስከሬኗን፡ “እናቃጥላለን!” ማለታቸው፡

-በዚያን ጊዜ ግን፡ እግዚአብሔር ወልድ ሰው ኾኖ የተወሰሰበት፡ እስኪወለድ የኖረበትና ጠብቶ፡ በእቅፏ ያደገበት መቅደስ ሥጋዋ፡ እንደታሰተ ጽዮን፡ ሰብአዊ ፍጡር ሊነካው የማይቻለው ስለኾነ፡ በቅዱሳን መላእክት ተነጥቆ፡ ወደገነት መወሰዱ፡

-ወንጌላዊው ዮሐንስ፡ ይህንኑ ምሥጢር ያየ ሲኾን፡ ሌሎች ሓዋርያት ባለማየታቸው፡ በነሐሴ ፩ ቀን ሱባዔ መግባታቸውና ምሥጢሩ ተገልጦላቸው፡ ቅዱስ ሥጋዋን፡ እንደገና ተቀብለው፡ በነሐሴ ፲፬ ቀን መቅበራቸው፡

-በሦስተኛውም ቀን፡ የልጇ ትንሣኤ ባስገኘው፡ በአዲሱ የትንሣኤ አካል፡ እንደእርሱ፡ ከሙታን ተለይታ መነሣቷና በግኛው ቀን ማረጓ፡

-ልጇ፡ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ ለትንሣኤና ለዕርገት በከፍተኛ ቀዳማዊ ኾኖ፡ እርሷ፡ ለዚያ ለትንሣኤውና ለዕርገቱ በከፍተኛና ቀዳሚነት፡ ዳግማዊትና ተከታይ ለመኾን የበቃችበትን፡ ያን የመለኮት ድንቅ ሥራ፡ እርሷም፡ ያገኘችውን ክብር፡ በዚያን ጊዜ፡ ቀዳሚ ኾኖ ለማየትና ምስክር ለመኾን፡ ከሓዋርያት መካከል የታደለው፡ ለጊዜው፡ ሓዋርያው ቶማስ ብቻ ስለነበረ፡ ከዚህ የተነሣ፡ “እርሱ (ቶማስ)፡ ትንሣኤሽንና ዕርገትሽን አይቶ፡ እኛ ለዚህ ዕድል፡ እንዴት ሳንበቃ እንቀራለን?” በማለት፡ ሓዋርያት አዝነው፡ በዓመቱ፡ ኹሉም፡ ቶማስ ጭምር፡ በነሐሴ ፩ ቀን፡ ለኹለተኛ ጊዜ ሱባዔ መግባታቸው፡

ምዕራፍ ፮፤ በዓል፡፡

ዓበይትና ንዑሳን በዓላት፡፡ በዓለ ፍልሰታ ለማርያም፡፡
የፍልሰታ በዓል ሰማያዊ ልዕልና፡፡

-በመጨረሻ፡ ነሐሴ ፲፮ ቀን በሚውለው በትንሣኤዋ መታሰቢያ ዕለት፡ ሓዋርያት፡ ወደሰማያዊቷ የእግዚአብሔር መንግሥት ተነጥቀው፡ ቅድስት ድንግል ማርያም የምትገኝበትን ክብርና ምስጋና ማየታቸው፡

-እዚያም፡ በመንበረ ጸባዮች፡ ልጇ ኢየሱስ ክርስቶስ፡ እርሷን፡ እናቱን፡ ቅድስት ድንግል ማርያምን፡ መንበር፡ ራሱን፡ ሠራዲ ቄስ፡ ሊቀ ሓዋርያት ጴጥሮስን፡ ረዳት ካህን፡ ቀዳሚ ሰማዕት እስጢፋኖስን፡ ሠራዲ ዲያቆን አድርጎ፡ ቀድሶ፡ እርሱ ራሱ ተቀብሎ፡ እናቱን ማቀበሉ፡ እነርሱን፡ ሓዋርያትንም ማቀራረቡ ናቸው፡፡

እግዚአብሔር፡ በድንግል ማርያም ሰውነት የፈጸማቸው፡ እኒህ ድንቅ ሥራዎቹ፡ ቀደም ብለው፡ በሱባዔው ዕለታት፡ በየእርእሱ ተከፋፍለውና በዘርዘር ተተንትነው የሚነገሩ ከመኾናቸው ጋር፡ በተለይ በዚች በዓል ላይ ተጠቃልለው ይወሳሉ፡፡

እኛ ኢትዮጵያውያን፡ ዛሬ፡ በየዓመቱ፡ በነሐሴ ፲፮ ቀን፡ በያለንበት በምናከብረው፡ የፍልሰታ ለማርያም በዓላችን ላይ፡ የምንፈጽመው ሥርዓተ ቅዳሴ፡ ዮሐንስ፡ በራእዩ ያየውን፡ ያንን ሥርዓተ ሰማይ፡ በምድርም ላይ እውን አድርገን፡ ሊቀ ካህናታችንና ንጉሠ ነገሥታችን፡ ኢየሱስ ክርስቶስ፡ በሰማያዊት መቅደሱ፡ ቅድስት ንግሥት እናቱን፡ ድንግል ማርያምን ታበት፡ መንበር አድርጎ፡ ቀድሶ፡ ሓዋርያትን እንዳቆረበ፡ እንዲሁ፡ እኛም፡ የእግዚአብሔር መንግሥት በኾነችው፡ ኢትዮጵያ፡ ዕለቲቱን በማዘከር፡ መንፈሳዊት በኾነችው፡ ምድራዊት መቅደሱ፡ ያንኑ ሰማያዊ ሥርዓት፡ መልሰን መፈጸማችን መኾኑን ማመን ይገባናል፡፡

በእኛ በኢትዮጵያውያን ዘንድ፡ የእመቤታችን፡ የቅድስት ድንግል ማርያም፡ የእናትነቷና የንግሥትነቷ፡ የአገርነቷም ፍቅር፡ የቱን ያህል የጠለቀና የመጠቀ መኾኑ፡ በተለይ፡ በእነዚህ፡ ሹለት የፍልሰታ ሱባዔ ሳምንታት፡ ካህናቱና ምእመናኑ፡ ማለትም፡ ትልልቆቹ ወንዶችና ሴቶች ብቻ ሳይኾኑ፡ ወጣቶቹና ሕፃናቱ ጭምር፡ በሚፈጽሙት ሃይማኖታዊ ምግባር፡ በይፋ ተረጋግጦ ይታወቃል፡፡

ስለዚህ፡ ቅዱሳን ሓዋርያት፡ ለአምላክ እናት፡ ለቅድስት ድንግል ማርያም፡ ባላቸው ፍቅር፡ በጾም፡ በጸሎትና በምጽዋት ተጠምደው፡ ሹለት ጊዜያት ያካኼዱትን፡ የሹለት ሳምንታት ሱባዔ፡ እኛም ኢትዮጵያውያን፡ ሕፃናቱ ሳይቀሩ፡ ስለእርሷ ባለን ፍጹም ፍቅር፡ በዚህ መልክ፡ በሱባዔ ተወሰነን ከቆየን በኋላ፡ በነሐሴ ፲፮ ቀን የሚውለውን፡ የትንሣኤና የዕርገት በዓሏን፡ ልክ እንደልጇ ትንሣኤና ዕርገት አድርገን፡ በታላቅ ሐሄትና ይባቤ እናከብረዋለን፡፡

በዚያ በዓላቸውም ላይ፡ “ተንሥኣት እሙታን፡ ማርያም ድንግል! ከመ ትንሣኤ ወልዳ ዘልቡል!” ማለትም፡ “ድንግል ማርያም፡ ከሙታን ተለይታ ተነሣች! ይኸውም፡ ልዑል አምላክ ልጇ እንደተነሣው ትንሣኤ ነው!” የሚለውን የምሥራች ቃል፡ እንለዋወጣለን፡፡ ይህ የደስታ መንፈስና ሥርዓት፡ እንደልጇ ዘመነ ትንሣኤ፡ እስከነሐሴ ፳፩ ቀን ድረስ ይቀጥላል፡፡

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

እግዚአብሔር፡ ለሰብአዊ ፍጡሩ ዐቅዶ ያዘጋጀው የቸርነት ሥራው፡ ለመጨረሻው ዘውድ የበቃ መኾኑ፡ በእርሷ፡ በቅድስት ድንግል ማርያም የተረጋገጠበት፡ የዚህ ዕውቀት ድንቅ ተአምሩ ዜና፡ ቀደም ብሎ፡ በየአግባቡ ቦታ፡ ስለ ፍልሰታ ጾምና “አስተርእዮ ማርያም” ስለሚባለው፡ ጥር ጳጳ ቀን ስለሚውለው፡ የዕረፍቷ በዓል፡ በተሰጠው ሓተታ ውስጥ፡ በሚበቃ መነገሩ ይታወሳል።

+ + +

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤
“ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

ምዕራፍ ፯፡፡

መንፈስ - ኪዳነ መንፈስ ቅዱስ - ቤተ ክህነት፡፡

ጥያቄ፡- “ፈጣሪዬ!” የምለው፡ እግዚአብሔር ማነው?” ለሚለው፡ ለዚህ፡ ለተነሣንበት፡ መሠረታዊ ጥያቄ፡ በትርጓሜና በሐተታ እያስደገፍህ በስጦቸን ዝርዝር መልሶችህ ረክተናል፡፡ በዚህ ረገድ፡ እስካችን ላገኘነው፡ ለነፍሳችንና ለሥጋችን፡ ለመንፈሳችንም እውቀት፡ ማጠናከሪያ የሚችንን ማጠቃለያ አሳብህን፡ እንደተለመደው ትለግሠን ዘንድ እንድንጠይቅህ ትፈቅድልናለህ?

መልስ፡- ለዚህማ፡ ያዟል እንጂ፡ ምን ፈቃድ ይጠየቃል? አይጠየቅም፡፡ አምን! ባለፈው፡ ለመጀመሪያው ውይይታችን፡ ርእስ ያደረግነው ታላቅ ቁም ነገር፡ “እኔ” የምለው እኔነቴ ማነው?” የሚለውን እንደነበረ ታስታውሳላችሁ፡፡ በእያንዳንዳችን ዘንድ፡ መልስ ሊሰጠው አስፈላጊና ተገቢ ለችነው፡ ለዚያ፡ ዓቢይ ጥያቄ፡ በተሰጠው መልስ ውስጥ፡ የራስን ማንነት በማወቅ፡ የዚያ ማንነት አስገኚ የችነውንም ፈጣሪ ማወቅ እንደሚቻል የሚያስረዳውን እውነታ፡ እንዴት እንዳረጋገጥነው፡ የቅርብ ጊዜ ትዝታችሁ ነው፡፡

“ፈጣሪዬ!” የምለው፡ እግዚአብሔር ማነው?” ለሚለው፡ ለዚህ፡ ለኹለተኛው የውይይታችን ርእስ፡ ምላሽ ይችን ዘንድ፡ አችን የደረስንበት የእውቀት ግብ፡ በዚህ ረገድ፡ ቀደም ብላችሁ አግኝታችሁት የነበረውን፡ ያን እውቀት፡ ፍጹም የተጠናቀቀና የተሟላ እንዳደረገላችሁ አምናለሁ፡፡

ከዚህ፡ ከፍጹሙ የእውቀት ግብ ሊያደርስን የቻለው፡ ሃይማኖታችን መኾኑንም፡ ይኸው፡ እየራሳችሁ ተገነዘባችሁት! በይበልጥ፡ በሃይማኖታችን አማካይነት፡ እግዚአብሔርን ለማወቅ ደግሞ፡ አስቀድመን፡ ስለዚሁ ሃይማኖታችን፡ ማወቅ እንደተገባን አስተውላችሁታል፡፡

እንዲህ አድርገን፡ ስለሃይማኖታችን፡ በሚበቃ በመወያየታችን፡ እነሆ፡ “የጥበብ መጀመሪያ፡ እግዚአብሔርን ማወቅ ነው!” የሚያሰኘውን፡ ፍጹሙን እውቀት አገኛችሁ! ከዚህ የተነሣም፡ በዚህ ሃይማኖታችን አማካይነት፡ እያንዳንዳችን፡ በተፈጥሮ ኅሊናችን፡ ለየራሳችን ሳይቀር፡ ለምናቀርበው ጥያቄ፡ መልስ በማግኘት፡ ፈጣሪያችሁን፡ እግዚአብሔርን ስላወቃችሁት፡ እጅግ ደስ ይበላችሁ!

ይህ እውቀታችሁ፡ እሙን የሚችነው፡ በሥጋዊው ብቻ ሳይኾን፡ ከዚያ ይልቅ በሚበልጠው፡ በመንፈሳዊው አእምሮአችሁ፡ በየራሳችሁ ፍጹም ፍላጎትና ፈቃድ ስትቀበሉት ነው፡፡ ነፍሳችንንና ሥጋችንን አንድ አድርጎ፡ እግዚአብሔርን በእውነት እንድናውቀውና እንድናመልከው የሚያስችለን፡ ይኸው መንፈሳዊ አእምሮአችን ደግሞ፡ በክርስትና ጥምቀታችን ጊዜ፡ ከእግዚአብሔር በተወለድንበት የልጅነት ጾጋ፡ እንደሥጋዊው አካልና ባሕርይ፡ በረቂቅ መልክ የምንለብሰው መኾኑን፡ “እኔ” የምለው፡ እኔነቴ ማነው?” በሚለው፡ በመጀመሪያው ሰፊ ውይይታችን ጊዜ፡ በሚበቃ ተረድታችሁታል፡፡

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፡ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

ለቸሩ ፈጣሪያችን ክብር ምስጋና ይድረሰውና፡ ለዚህ ችሉ ጸጋ ልንበቃ የቻልነው፡ እግዚአብሔር ወልድ፡ ከቅድስት ድንግል ማርያም፡ በፍጹም ሰውነት ተወልዶ፡ በመሥዋዕትነቱና በቤዛነቱ ባስገኘው የምሕረት ቃል ኪዳን ነው፤ ያም፡ የምሕረት ቃል ኪዳን፡ በዚህ ዓለም፡ ለምናሳልፈው የሥጋ ኑሮአችን፡ የመጀመሪያውን የመንፈስ ትንሣኤ፡ በሚመጣውም ዓለም፡ ለምንቀጥለው የዘለዓለም ሕይወት፡ የመጨረሻውን የትንሣኤ አካል እንድንቀዳጅ ባበቃን፡ በኪዳን መንፈስ ቅዱስ መኾንንም፡ በዚያ ውይይታችን፡ በሚበቃ አውቃችሁታል።

ይህን ችሉ ጸጋ፡ የሰው ልጆች አውቀውትና አምነውበት ይቀበሉት፡ ይጠቀሙበትም ዘንድ፡ እንድታስተምራቸው፡ እክብረውና ጠብቀውትም ይኖሩ ዘንድ እንድታጸናቸው፡ ኃላፊነቱንና አደራውን የተቀበለችው፡ በኢትዮጵያ የእግዚአብሔር መንግሥት ሥር፡ መንፈሳዊቷ ዘርፍ የኾነችው ቤተ ክህነት ናት።

እንዲህ ባለ መልክ፡ በሃይማኖት ያወቅነውን እግዚአብሔርን፡ በእውነተኛው መንፈሳዊ አምልኳችን አማካይነት፡ በቀጥታ እየተገናኘው የምናነጋግረው፡ በጸሎት መኾኑን፡ እርሱ ላደረገልን ቸርነቱ፡ ለሰጠንም ጸጋ፡ ባለውሊታዎቹ መኾናችንን በመግለጽ፡ ምስጋናችንን የምናቀርብለት፡ ደስታችንንም የምንፈጽመው፡ በበዓሎቻችን መኾኑን፡ ጸሎትና በዓላት ደግሞ፡ እየራሳቸው፡ ምን እንደኾኑ፡ እነዚህን የመሰሉትንና አግባብነት ያላቸውን ቀሌም ነገሮች ችሉ አያይዘን በመጠቀብ፡ በዚሁ፡ ባለንበት የውይይት መድረክ ላይ፡ በሚበቃ ተነጋግረንባቸው፡ እነሆ፡ በውጤቱ መርካታችሁን እመለከታለሁ።

እንግዲህ፡ በሰማይና በምድር ሰፍኖ ለምትኖረው፡ ለእግዚአብሔር መንግሥት፡ ሕያዋን መገለጫዎች የኾኑትን፡ ኢትዮጵያንና ኢትዮጵያዊውን ለማስገኘት፡ “መንፈስ”፡ ከነፍስና ከሥጋ ጋር፡ “ኪዳን መንፈስ ቅዱስ”ም፡ ከኪዳን ልቦናና ከኪዳን አሪት ጋር፡ እንዲሁም፡ “ቤተ ክህነት”፡ ከቤተ ሕዝቡና ከቤተ ምልክናው ጋር፡ ባለሲሦ ተሳታፊዎች መኾናቸው፡ “ፈጣሪዬ!” የምለው፡ እግዚአብሔር ማነው?” በሚለው፡ በዚህ፡ በችሉተኛው ሰፊ ውይይታችን ውስጥ፡ ይኸው፡ በሚበቃ ተገልጾ ቀርቦላችኋል።

ይህም፡ የኾነው፡ “እኔ” የምለው፡ እኔነቴ ማነው?” ከሚለው፡ ከመጀመሪያው ሰፊ ውይይታችን ጋር፡ በሚቻል መጠን፡ አስፈላጊውና ተገቢው ማብራሪያ፡ ማሟያ ኾኖ እንዲታከልበት በመደረጉ መኾኑን፡ እናንተም፡ በማስተዋል እንደተመለከታችሁት አምናለሁ።

ከዚህ የሚቀረው ችሉ፡ በተለይም፡ ስለቤተ ምልክናው፡ “ባልንጀራዬ” የምለው ፍጡር ማነው?” በሚለው፡ በሚቀጥለው፡ በሦስተኛው ሰፊ ውይይታችን ላይ፡ ተስፋፍቶና ተሟልቶ እንደሚቀርብ አረጋግጥላችኋለሁ።

+ + +

**ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤
“ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?**

ጊዜያዊ መሰናበቻ

“ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው? የሚለው፡ የዚህ ውይይት፡ ኹለተኛው ክፍል፡ በዚህ አበቃ፡

ይኸው ውይይት፡ “ባልንጀራዬ” የምለው ፍጡር ማነው?” በሚለው፡ በሦስተኛው ክፍል፡ በዚህ መልኩ እንዲቀጥል፡ ከአዳምና ሔዋን ጋር ተስማምተን፡ ከዚህ ያደረሰን ቸሩ እግዚአብሔር፡ ለሚቀጥለው ቀጠሮአችንም እንዲያበቃን፡ እንዳለፈው ጊዜ አብረን ጸልዩን፡ በተለመደው አሸኛኝነት፡ በፍቅር ተሳስመን፡ ተለያየን፡

+ + +

ክፍል ሦስት፤

“ባልንጀራዬ” የምለው ፍጡር ማነው?

በሚል አርእስት የተዘጋጀው፡ የመጨረሻው፡

ሦስተኛው መጽሐፍ፡

በእግዚአብሔር ፈቃድና ቸርነት፡

ከዚህ ቀጥሎ ታትሞ ይወጣል፡፡

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፡ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

የክፍል ኹለት፡

ጥቅሶችና ማብራሪያዎች፡፡

- “ጉዳዩ”፡ በኢትዮጵያችን፡ “የውስጥ ፅቅና”፡ በግእዝ ደግሞ፡ “ስደት” ማለት ነው፡ ይህ መጽሐፍ፡ ስለቅዱሱ ኪዳን የኢትዮጵያዊነት ሃይማኖቱ፡ በፈተናና በመክራ፡ እየተሰደደና እየተንገላታ፡ እየታገለጸ ላለ ሰው፡ ሲቀመጥ፡ ከእጁ፡ ሲነገዝ፡ ከጉዳዩ፡ ሲተኛ፡ ከራስጌው የማይለየው፡ ንዱስ ስለገኘ፡ “የጉዳዩ መጽሐፍ” ተብሏል፡፡
- “ኢትዮጵያዊ” እና/ወይም “ኢትዮጵያውያን” ተብሎ፡ በዚህ መጽሐፍና በሌሎቹም ድርሰቶቹ ውስጥ፡ በወንድ አንቀጽ የተጻፈው ኹሉ፡ በነጠላና በብዙ፡ የሴትንም ያጠቃልላል፡፡ ይህም የኾነው፡ “እግዚአብሔርም፡ ሰውን፡ በመልኩ ፈጠረ፡ በእግዚአብሔር መልክ ፈጠረው፡ ወንድና ሴት አድርጎ ፈጠራቸው!” የሚለውን የመጽሐፍ ቃል በመከተል ነው፡፡ ዘፍጥ. ፩፡ ፳፯፡ እር. ፲፫፡ ፳፫፡
- ዮሐ. ፲፯፡ ፳፩ ፳፪፡
- ዘፍጥ. ፱፡ ፳፯፡ ፲፯፡
- መዝ. ፳፯፡ ፴፩፡
- ዘፍጥ. ፲፱፡ ፲፯ ፳፡ መዝ. ፻፱፡ ፬፡ ራእ. ፭፡ ፭፡
- ማር. ፲፪፡ ፴፡
- ዘፍጥ. ፩፡ ፩-፴፩፡ ሮሜ. ፰፡ ፳፰፡
- ማቴ. ፭፡ ፫፡
- ዘጸአ. ፳፡ ፩-፲፪፡
- ፩ቆሮ. ፪፡ ፲፬-፲፯፡
- ሐዋ. ፲፬፡ ፲፭-፲፯፡ ሉቃ. ፲፭፡ ፩-፴፪፡
- እግዚአብሔር፡ በእር. ፴፩፡ ፴፩-፴፱፡ በዮሐ. ፮፡ ፵፭፡ በዕብ. ፰፡ ፰-፲፪፡ በ፩ቆሮ. ፫፡ ፲፯-፲፯፡ በ፪ቆሮ. ፯፡ ፲፮፡ በገላ. ፩፡ ፲፩-፲፪ እንዳናገረውና እንዳጻፈው፡ እንደቃል ኪዳን፡ በቅዱሱ ኪዳን ኢትዮጵያዊ ልቦና ላይ፡ በመንፈስ ቅዱስ ከመዘገበው፡፡
- ከመጽሐፈ ሥርዓተ ቅዳሴ ዘሐዋርያት ፡፡
- ከመጽሐፈ ቅዳሴ ዘወለስቱ ምዕት፡፡
- የግራኝ አስመድ ወረራ -ከተክለ ጻድቅ መኮሪያ፡ ፲፬፻፳፯ ዓ. ም.፡ ገጽ ፯፻፸፭-፯፻፸፮፡፡
- ማቴ.፳፯፡ ፳፱-፳፭፡፡
- መዝ. ፻፲፯ (፻፲፰)፡ ፳፱፡፡
- ፩ቆሮ. ፯፡ ፲፱፡ ገላ. ፭፡ ፮፡፡
- ሮሜ. ፲፬፡ ፫-፳፡ ማቴ. ፲፭፡ ፲፯-፲፰፡፡

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው? የክፍል ኹለት፡ ጥቅሶችና ማብራሪያዎች።

ቅዳሴያተ ማርያም፡ ጉሥዓ - መዓዛ ቅዳሴ። በንቡረ እድ ድሜፕሮስ
ገ/ማርያምና በም/አፈ ንጉሥ ጥበቡ በየነ፡ በኮከበ ጽባሕ ዘማገበረ
ሐዋርያት ፍሬ ሃይማኖት ማተሚያ ቤት፡ በ፲፱፻፶፱ ዓ.ም. በአሥመራ
ከተማ፡ እንዲሁም፡ በቀኛዝማች ተስፋ ገብረ ሥላሴና በም/አፈ ንጉሥ
ጥበቡ በየነና፡ በተስፋ ገብረ ሥላሴ ማተሚያ ቤት፡ በ፲፱፻፷፯ ዓ.ም.
አዲስ አበባ የታተመ።

ኤር. ማዕ፡ ማዕ-ማዕ።
ጀቆሮ. ፲፡ ጀ-ጿ።
የሐዋ. ሹ፡ ማዕ-ማዕ።
መዝ. ጳጌ፡ ማዕ፡ ሮዕ፡ ሀ፡ ሮዕ፡ ፲፪-፲፬።
ዕብ. ፲፩፡ ጽ፬-ጽ፯።
ራእ. ሹ፡ ሹ፡ ሸኛ ዜና. ፲፯፡ ፲፩-፲፬።
ዘፍ. ማዕ፡ ጽ-፲፪፡ ራእ. ሹ፡ ሹ።
አዋ. ሀ፡ ጿ።
ጸሎተ ኪዳን፡ ከሠርኩ ክፍል፡ የመጨረሻው።
“ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት -አንደኛ መጽሐፍ”፡ በኃ.እ.
ኤርምያስ ከበደ ወ/ኢየሱስ፡ ፲፱፻፺፯ ዓ.ም.፡ ገጽ ፹፪-፹፭፡ “ጴጥሮስ!
ያቸን ሰዓት!” የጸጋዬ ገብረ መድኅን ተውኔት።

ፊዮሐ. ፀ፡ ፩-፲፡
ኤር. ማዕ፡ ማዕ-ማዕ፡ የሐ. ጿ፡ ማዕ፡ ማቴ. ጿ፡ ማዕ፡ ጽ፲፡ ጿ-ጽ።
ዘጸ. ፀ፡ ጽ፩-ጽ፯።
ዘጸ. ፲፱፡ ሹ።
ማቴ. ፲፬፡ ፲፩-፲፪።
“ደቂቀ እስጢፋኖስ”፡ ትርጉም፡ በጌታቸው ኃይሌ፡ ፲፱፻፺፯ ዓ.ም. ገጽ
፪፻፹፯ የግርጌ ማስታወሻ ቅጥር ማዕ።
መዝ. ጳጌ፡ ሮዕ- ሮዕ። አዋ. ሀ፡ ጿ፡ ሉቃ. ፲፬፡ ፲፩-፲፪።
ዘፍጥ. ሹ፡ ሹ-፲፪፡ ፲፩፡ ሹ-፲፪።
፩ሳሙ. ጽ፡ ፀ-ጽ፪።
“ኢትዮጵያ፡ የዓለሙ መፋረጃ!” በኃ.እ. ኤርምያስ ከበደ ወ/ኢየሱስ፡
፲፱፻፺፯ ዓ.ም.፡ ገጽ ፩፻፵፯-፩፻፵፰።
የዛሬውን የግብፅን፡ ብሔራዊና መንግሥታዊ ሰንደቅ ዓላማ
ይመለከቷል።
መዝ. ማዕ (ማዕ)፡ ጿ-ጽ።
የጽኖው ክፍለ ዘመን ኢትዮጵያ፡ ሸኛ መጽሐፍ፡ ከጥላሁን ብርሃን
ሥላሴ፡ ገጽ ፳-፳፬ እና ፹፯።
ዘፍጥ. ፩፡ ጽ፯።
ዘፍጥ. ፲፩፡ ጿ-ጿ።
መዝ. ማዕ(ማዕ)፡ ሹ-ጿ።
ኢሳ. ጿ፡ ፲፡

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፡ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማንው?

፳፮	“ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት -አንደኛ መጽሐፍ”፡ በጌ.እ.
፳፱	ኤርምያስ ከበደ ወ/ኢየሱስ፡ ፲፱፻፲፯ ዓ. ም.፡ ገጽ፡ ፻፳፱- ፳፻፴፡፡
፴፱	ዮሐ. ፲፡ ፴፡ ፲፬፡ ጳጳ፡፡
፵	ዘፍ. ፩፡ ጳጳ፡፡ መዝ. ፴፫፡ ፲፭-፲፮፡፡ ኢሳ. ፶፮፡ ፩፡፡
፶፩	ዘጸአ. ፴፱፡ ፲፯-ጳ፫፡ ዮሐ. ፲፬፡ ፰-፲፩፡፡
፶፪	ዮሐ. ፲፰፡ ፴፯፡፡
፶፫	አቡሻክር -የቀን መቀጠሪያ፡ ሐምሌ ፴ ቀን፡ ፲፱፻፷፪ ዓ. ም. አዲስ
፶፬	አበባ፡ ብርሃንና ሰላም፡ ቀ. ኃ.ሥ. ማተሚያ ቤት፡ ገጽ ፲፬፡፡
፶፭	“ኢትዮጵያ፡ የዓለሙ መፋረጃ!” በጌ.እ. ኤርምያስ ከበደ ወ/ኢየሱስ፡
፶፮	፲፱፻፲፫ ዓ. ም.፡ ገጽ ፳፻፴፰ ፳፻፴፱፡፡
፶፯	ዮሐ. ፩፡ ፩ እና ፲፬፡፡
፶፰	“ኢትዮጵያ፡ የዓለሙ መፋረጃ!” በጌ.እ. ኤርምያስ ከበደ ወ/ኢየሱስ፡
፶፱	፲፱፻፲፫ ዓ. ም.፡ ገጽ ፳፻፳፯ ፳፻፳፱፡፡
፷	ሮሜ ፭፡ ፲፡ ፩ኛ ዮሐ. ፫፡ ፩፡፡
፷፩	ዮሐ. ፫፡ ፮፡፡
፷፪	ማቴ. ፫፡ ፲፫-፲፯፡፡ ዮሐ. ፩፡ ጳ፱-፴፬፡፡
፷፫	ቂላ. ፪፡ ፲፬-፲፭፡፡
፷፬	ዮሐ. ፩፡ ፲፪-፲፫፡፡
፷፭	ዘፍ. ፰፡ ፮-፲፪፡፡
፷፮	ዘፍጥ. ፩፡ ፪፡፡
፷፯	ዮሐ. ፫፡ ፩-፲፪፡፡
፷፰	ማር. ፲፮፡ ፲፭-፲፮፡፡
፷፱	ማቴ. ፳፰፡ ፲፬-ጳ፡ ዮሐዋ. ፩፡ ፬፡፡
፸፩	ማቴ. ፲፡ ፭-፮፡ ፲፭፡ ጳ፬፡፡
፸፪	ማቴ. ፲፰፡ ፫፡ ማር. ፲፡ ፲፫-፲፮፡፡
፸፫	ዘሌዋ. ፲፪፡ ሉቃ. ፪፡ ጳ፩-ጳ፬፡፡
፸፬	ዮሐ. ፲፬፡ ፴፩-፴፯፡ ፩ኛ ዮሐ. ፭፡ ፮-፰፡፡
፸፭	፩ኛ ቆሮ. ፲፭፡ ፶፡ ዮሐ. ፫፡ ፫-፮፡፡
፸፮	ዘፍጥ. ፲፯፡ ፱-፲፬፡ ዘሌዋ. ፲፪፡ ዮሐ. ፫፡ ፩-፲፪፡፡
፸፯	ማቴ. ፳፮፡ ጳ፮-ጳ፱፡፡
፸፱	ዮሐ. ፬፡ ጳ፩-ጳ፬፡፡
፹፩	“ኢትዮጵያ፡ የዓለሙ መፋረጃ!” በጌ.እ. ኤርምያስ ከበደ ወ/ኢየሱስ፡
፹፪	፲፱፻፲፫ ዓ. ም.፡ ገጽ ፸፯-፳፻፫፡፡
፹፫	ዮሐ. ፬፡ ፲፫፡ ፭፡ ጳ፬-ጳ፱፡ ፮፡ ፴፭-፶፰፡፡
፹፬	ዮሐ. ፮፡ ፰፡፡
፹፭	፩ቆሮ. ፪፡ ፲፬-፲፮፡፡
፹፮	ማቴ. ፳፮፡ ጳ፮-ጳ፱፡፡
፻	ዮሐ. ፭፡ ጳ፬፡፡
፻፩	ሥርዓተ ቅዳሴ፡ መግቢያው፡፡

ቅዱስ ሐዋርያት፡ የቅዱስ ቀርባኑ ዝግጅት ጸሎት።
 ሉቃ. ፲፮ ፡ ሸ-ጽ።
 ሮሜ ፯ ፡ ጽ።
 ማቴ. ፱ ፡ ፲፪-፲፫፡ ሉቃ. ፲፭ ፡ ፯-፲፡
 ዮሐ. ፲ ፡ ፯-፲፫።
 ዮሐዋ. ፪ ፡ ጽ። ጽ። ጽ። ጽ። ጽ።
 ማቴ. ጽ። ጽ። ጽ።
 ማቴ. ጽ። ጽ። ጽ።
 ዮሐ. ጽ። ጽ።፡ ዮሐዋ. ፯ ፡ ጽ።-፯ ፡ ጽ። ጽ።-ጽ።
 ማቴ. ጽ። ጽ።
 ዘሌዋ. ምዕ. ፲፪-፲፭።
 ማቴ. ፲፮ ፡ ፲፫-ጽ። ፲፮ ፡ ጽ።-፲፮ ፡ ዮሐ. ጽ። ጽ።-ጽ።
 መዝ. ፯ ፡ ጽ።-ጽ። ማቴ. ፲፪ ፡ ጽ። ጽ። ፲፮-፲፱ ፡ ሉቃ. ጽ። ጽ።-ጽ።
 ዮሐ. ፲ ፡ ፲፯-፲፮ ፡ ጽ። ቆሮ. ፲፭ ፡ ፱።
 ሕዝ. ፫ ፡ ፲፯-፲፱።
 ጽ። ቆሮ. ፲፭ ፡ ጽ።-ጽ።
 ሉቃ. ጽ። ጽ።-ጽ። ጽ። ጽ።-፲፫ ፡ ፲፫-፲፫ ፡ ዮሐ. ጽ። ፫ ፡ ጽ።-ጽ።
 ዮሐ. ፲፭ ፡ ጽ።-ጽ። ፲፪ ፡ ፱-፲፭።
 ማቴ. ጽ። ጽ።-ጽ። ሉቃ. ፱ ፡ ፱፱-ጽ።
 ዮሐ. ጽ። ጽ። ጽ። ማቴ. ጽ። ጽ።-ጽ።
 ማቴ. ፲፫ ፡ ጽ።-ጽ። ጽ። ጽ።-ጽ።
 ዮሐ. ፲፪ ፡ ጽ።፡ ጽ። ቆሮ. ፲፭ ፡ ጽ።-ጽ።
 ዮሐ. ጽ። ጽ።-ጽ። ጽ። ቆሮ. ፲፭ ፡ ፱፱-፱፱ ፡ ጽ። ተሰ. ፱ ፡ ፲፫-፲፮።
 ራእ. ጽ። ጽ።-፲፡
 ዘፍጥ. ፪ ፡ ፯ ፡ ፫
 ራእ. ጽ። ፫-፱።
 መዝ. ፫ ፡ ጽ።-ጽ። ፲፮ ፡ ዮሐ. ፲፭ ፡ ጽ።-ጽ። ዮሐዋ. ፪ ፡ ጽ።-፲፭።
 ሉቃ. ፯ ፡ ጽ።።
 ማቴ. ፲፫ ፡ ጽ።-ጽ። ሉቃ. ጽ። ጽ።-ጽ። ራእ. ጽ። ፯-፲፭ ፡ ጽ። ጽ።
 መዝ. ፱፱ ፡ ፪-፫። ማቴ. ጽ። ጽ። ሉቃ. ጽ። ጽ።-ጽ። ያዕ. ፪ ፡ ፲፱።
 ማቴ. ፲፮ ፡ ጽ።-ጽ። ራእ. ጽ። ጽ።-፲፪።
 ዮሐዋ. ፪ ፡ ፯-፱።
 ማቴ. ፲፪ ፡ ጽ።-ጽ።
 ሉቃ. ፲፭ ፡ ጽ።-፲፡
 ዮሐ. ፫ ፡ ፲፯-፲፮።
 ዮሐዋ. ፲፱ ፡ ፲፭-፲፮ ፡ ፲፮ ፡ ጽ።-ጽ። ሮሜ ፪ ፡ ፲፭-፲፭።
 ማቴ. ጽ። ጽ።-ጽ። ማር. ፲፭ ፡ ጽ።-ጽ። ሮሜ ፲፪ ፡ ፲፱-ጽ።
 ዮሐ. ፱ ፡ ጽ።-ጽ።
 ማር. ፲፫ ፡ ጽ።-ጽ። ኢፌ. ፯ ፡ ፲-ጽ።

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

የአ	ማቴ. ፮፡ ፭-፮፡
የአሐ	ሉቃ. ፲፩፡ ፩-፬፡
የአዘ	መዝ. ፲፭፡ ፩፡ ፲፯፡፩፡ የዓሀ፡ ፩፡
የአባ	፩ዮሐ. ፫፡ ፩፡
የአባ	ሉቃ. ፲፩፡ ፱-፲፫፡ ማቴ. ፳፫፡ ፱-፲፡
የአሐ	ዮሐ. ፲፬፡ ፲፭-፲፯፡ ፳፫፡
የአአ	ሉቃ. ፳፡ ፳፯-፴፱፡ ፲፯፡ ፲፩-፲፱፡ ዮሐ. ፲፯፡ ፩-፯፡ ፲፯-፲፱፡
የአአ	ማቴ. ፫፡ ፩፡ ማር. ፩፡ ፲፬-፲፭፡ ዮሐ. ፲፰፡ ፴፫-፴፯፡
የአሐ	ሉቃ. ፲፯፡ ፳-፳፩፡
የአሀ	ማቴ. ፲፫፡ ፳፬-ዓ፪፡ ፲፰፡ ፩-፬፡ ፳፩-፴፭፡ ፲፱፡ ፲፫-፳፬፡ ፳፡ ፩-፲፯፡ ፳፩፡ ፩-፲፯፡ ፴፫-፴፫፡ ፳፪፡ ፩-፲፡ ማር. ፲፩፡ ፱-፲፡ ሉቃ. ፲፱፡ ፴፯-ዓ፡ ዮሐ. ፲፪፡ ፲፪-፲፯፡
የአሀ	ማቴ. ፳፫፡ ፲፫፡ ፲፩፡ ሉቃ. ዓ፪፡ ፲፪፡ ፴፪-ዓ፡
የአሐ	ማቴ. ፳፬፡ ዓ፪-ዓ፩፡ ፳፭፡ ፩-ዓ፯፡
የአዘ	ራእ. ፲፪፡ ፩-፲፯፡
የአባ	ዮሐ. ፳፡ ዓሀ፬-ዓ፯፡ ፲፪፡ ፴፩-፴፪፡ ፲፬፡ ፩፡ ፳፯-፴፡ ፲፭፡ ፲፰-፲፱፡ ፲፯፡ ፯-፲፩፡፴፫፡ ፲፰፡ ፴፯-፴፱፡
የአባ	ማቴ. ፳፯፡ ፴፱-ዓ፪፡
የአሐ	ማቴ. ፮፡ ፭-፳፡ ፳፭-፴፬፡
የአአ	ሉቃ. ፲፩፡ ፲፫፡
የአአ	ማቴ. ፳፯፡ ዓሀ፩-ዓ፯፡ ዮሐ. ፲፯፡ ፴፫፡
የአሐ	መዝ. ፳፯፡ ፴፩፡ ራእ. ፭፡ ፭፡
የአሀ	ማቴ. ፳፰፡ ፲፰፡
የአሀ	ዮሐ. ፩፡ ፳፱፡ ፲፯፡ ፴፫፡ ዮሐዋ. ፰፡ ፴፪፡ ፩ቆሮ. ፩፡ ፳፬፡
የአሐ	ማቴ. ፳፩፡ ፲፭-፲፯፡ ሉቃ. ፲፱፡ ፴፯-ዓ፡
የአዘ	ዮሐ. ፲፱፡ ፳፯፡
የአባ	፩ኛቆሮ. ፪፡ ፲፬-፲፭፡
የአሀ	የዓርብ ውዳሴ ማርያም፡
የአሐ	የቅዱስ ኤፍሬም፡ የረቡዕ ውዳሴ ማርያም፡ የአባ ጊዮርጊስ ዘጋሥጫ፡ የሌሊት ሰዓታት ጸሎት፡
የአአ	ዮሐ. ፩፡ ፲፰፡ ፲፱፡ ፯-፲፡
የአአ	ዘፍጥ. ፫፡ ፲፬-፳፡
የአሐ	ዘፍጥ. ፮፡ ፯፡ ፳፭፡ ፳፩-፳፫፡ ዮሐዋ. ፱፡ ፭፡ ሮሜ. ፱፡ ፲-፲፫፡ የማግስኞና የረቡዕ ውዳሴ ማርያም፡
የአሀ	ማቴ. ፲፩፡ ፳፰-፳፱፡
የአ	ዘፍጥ. ፫፡ ፲፯፡ ዘሌዋ. ፲፪፡ ፩-፭፡
የአሐ	ሮሜ. ፯፡ ፱-፯፡ ገላ. ፫፡ ፲-፲፫፡
የአሐ	ሉቃ. ፩፡ ዓሀ፯-ዓ፭፡
የአባ	ዘፍጥ. ፩፡ ፳፰፡ ማቴ. ፲፱፡ ፯፡
የአሀ	ዮሐ. ፲፡ ፴፩-፴፰፡

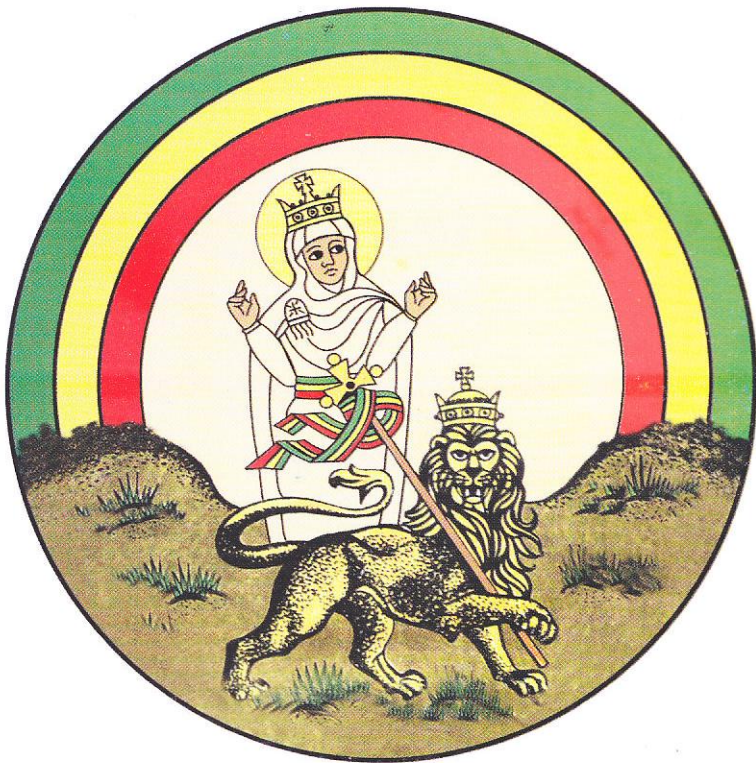
ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው? የክፍል ኹለት፡ ጥቅሶችና ማብራሪያዎች፡፡

የጻፀ	ማቴ. ፲፡ ፵-፵፪፡፡ ዮሐ. ፲፬፡ ፲፪፡፡
የጻፀ	ማቴ. ፲፪፡ ፲፩-፲፪፡ ማር. ፪፡ ጳጌ፡ ፫፡ ፩-፭፡ ሉቃ. ፲፬፡ ፩-፯፡ ፲፫፡ ፲-፲፯፡፡
የጻፀ	ዘፍጥ. ፩፡ ፲፬-፲፰፡፡
የጻፀ	መጽሐፈ ስንክሳር፡ ከመስከረም እስከየካቲት፡ በትንሣኤ ማሳተሚያ ድርጅት፡ አዲስ አበባ፡ ገጽ ፪፡፡
የጻፀ	ማቴ. ፲፮፡ ጳጌ፡ ፲፡ ፴፬-፴፱፡፡ ሉቃ. ፲፬፡ ጳጌ-ጳጌ፡፡
የጻፀ	ዮሐዋ. ፯፡ ፶፭-፷፡፡
የጻፀ	ሉቃ. ፩፡ ፲፱-ጳ፡፡
የጻፀ	ዘጸ. ፳፡ ፳፡፡ ማቴ. ፲፪፡ ፴፰-፵፡፡
የጻፀ	ሉቃ. ፪፡ ፳-፲፬፡፡
የጻፀ	ዮሐዋ. ፲፯፡ ጳ፩-፴፩፡፡ Encyclopaedia Britannica, CD 2000 Christmas.
የጻፀ	ሉቃ. ፪፡ ፩-፷፡ ማቴ. ፪፡ ፭-፮፡፡
የጻፀ	ዮሐ. ፲፰፡ ፲፰፡ ሉቃ. ፪፡ ፷፡፡
የጻፀ	Encyclopaedia Britannica, CD 2000, Egyptian, Julian & Gregorian Calendar; Week; Months of the year.
የጻፀ	ራእ. ፳፡ ፩-፲፡፡
የጻፀ	ኢትዮጵያ፡ የዓለሙ መፋረጃ! ፲፱፻፺፫ ዓ. ም. በንቡረ እድ ኤርምያስ ከበደ ወልደ ኢየሱስ፡ ገጽ ፩፻፴፬-፩፻፶፫፡፡
የጻፀ	የተአምረ ማርያም መቅድምና መጽሐፈ ስንክሳር፡ ከመስከረም እስከየካቲት፡ በትንሣኤ ማሳተሚያ ድርጅት፡ አዲስ አበባ፡ ፲፱፻፺፬ ዓ. ም.፡ ገጽ ፵፱ ፡፡
የጻፀ	መጽሐፈ ስንክሳር፡ ከመስከረም እስከየካቲት፡ በትንሣኤ ማሳተሚያ ድርጅት፡ አዲስ አበባ ፲፱፻፺፬ ዓ. ም.፡ ገጽ ፴፻፷፯ ፡፡
የጻፀ	ኢትዮጵያ፡ የዓለሙ መፋረጃ! ፲፱፻፺፫ ዓ. ም.፡ በንቡረ እድ ኤርምያስ ከበደ ወልደ ኢየሱስ፡ ገጽ ፩፻፴፰-፩፻፶፫፡፡
የጻፀ	ማር. ፩፡ ፪-፫፡፡ ዮሐ. ፫፡ ጳጌ-፴፡፡
የጻፀ	ዘፍጥ. ፪፡ ፳-፲፫፡ ፫፡ ፲፬-፲፭፡፡
የጻፀ	፪ኛው. ፯፡ ፲፪-፲፮፡ ማቴ. ፲፪፡ ፵፪፡፡
የጻፀ	መዝ. ፳፯፡ ፴፩፡፡
የጻፀ	ዘፍጥ. ፴፪፡ ፴፰፡ አዋ. ፱፡ ፯፡ ሆሴ. ፲፩፡ ፩፡ ማቴ. ፪፡ ፲፭፡፡
የጻፀ	ዮሐ. ፯፡ ጳ፪-ጳ፬፡ ፲፱፡ ፲፭-ጳ፪፡፡
የጻፀ	፩ነገ. ፲፡ ፩-፲፫፡፡ መዝ. ፹፯፡ ፫-፬፡፡ ሉቃ. ፩፡ ፭፡ ፲፫፡ ፴፮፡ ፶፱-፷፫፡፡
የጻፀ	ዮሐዋ. ፳፡ ጳጌ-፴፱፡፡
የጻፀ	ሉቃ. ፪፡ ጳ፩፡፡
የጻፀ	ዘፀሊ. ፲፫፡ ፩-፪፡ ዘሌዋ. ፲፪፡ ፩-፳፡ ሉቃ. ፪፡ ጳ፪-፴፰፡፡
የጻፀ	ማቴ. ፲፮፡ ጳ፬-ጳ፭፡ ፩ኛ ቆሮ. ፩፡ ፲፰-፴፩፡፡

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

ደብረ ሥልጣን በኢየሩሳሌም፡ በኢየሩሳሌም የኢትዮጵያ ገዳማት ታሪክ
 ማስታወሻ፤ በአባ ማቴዎስ፡ ሊቀ ጳጳሳት፡ በ፲፱፻፹፰ ዓ. ም. የታተመ፡
 ገጽ ፮-፮፡ ፲፮ እና ሸ፬፡
 ድርሳን መስቀል፡ በሚጣቅ አማኑኤል ገዳም፡ በሰኔ፡ ፲፱፻፹፱ ዓ. ም.
 የታተመ፡ ገጽ ፶፪-፶፫፡ ጽጌ-፳፪፡
 ሉቃ. ፩፡ ፲፬፡ ሸ፮፡ ማቴ. ፩፡ ፲፬፡ ማቴ. ፩፡ ሸ፪-፳፫፡
 ከቅዱሳን ማርያም ትርጓሜ፡
 ዳገ. ፫፡ ሸ፬-፳፭፡
 ልኛ ዮሐ. ፫፡ ፩፡
 ልኛ ዲ. ፫፡ ሸ-፳፩፡ ኢያ. ፫፡ ፩-፲፮፡ ዮሐ. ፫፡ ፩-፲፭፡
 ዮሐ. ፪፡ ፩-፲፩፡
 ዘፍ. ፪፡ ሸ-፳፭፡ ማቴ. ፲፬፡ ፫-፮፡
 ዘጸአ. ማ፪፡ ፯-፲፬፡
 ማቴ. ፲፡ ፵-፵፪፡
 ማቴ. ፱፡ ፲፬-፲፭፡ ሸ፭፡ ፩-፲፫፡ ዮሐ. ፫፡ ፲፬-፲፭፡ መዝ. ፲፰፡ ፭-
 ፮፡ ሉቃ. ፲፰፡ ማ፩-፵፬፡
 ዘጸ. ፲፬፡ ሸ-፳፭፡ ማ፪፡ ፩-፲፭፡ ዮሐ. ፫፡ ፲፫፡
 ልኛ ዲ. ፩፡ ፲፭-፲፮፡ ልኛ ተሰ. ፱፡ ፯፡ መዝ. ፪፡ ፲፩-፲፪፡ ማቴ. ፮፡
 ሸ፬፡
 መዝ. ፳፰፡ ፱-፲፡ ዮሐ. ፪፡ ፲፫-፳፪፡ ልቆሮ. ፫፡ ፱፡ ፲፮-፲፯፡ ፮፡ ፲፬፡
 ልቆሮ. ፮፡ ፲፮፡ ዮሐዋ. ፯፡ ፵፰-፶፡ ፲፯፡ ሸ፬-፳፭፡
 መዝ. ፮፡ ፪-፫፡ ዮሐ. ፭፡ ፩-፲፮፡
 መዝ. ፵፱፡ ፪-፫፡ ማቴ. ሸ፬፡ ፩-፵፬፡
 መዝ. ማ፮፡ ማ፩-፵፬፡ ማቴ. ሸ፭፡ ፩-፵፬፡
 መዝ. ፲፮፡ ፫-፱፡ ዮሐ. ፫፡ ፩-፳፩፡
 መዝ. ሸ፫፡ ፯-፲፡ ፳፯፡ ማ፩፡ ፳፩፡ ፱፡ ፳፫፡ ፲፪-፲፬፡ ፶፲፯፡ ሸ፮-፳፯፡
 ማቴ. ሸ፩፡ ፩-፲፯፡ ማር. ፲፩፡ ፩-፲፩፡ ሉቃ. ፲፬፡ ሸ፰-፵፰፡ ዮሐ.
 ፲፪፡ ፲፪-፲፮፡
 ዘጸ. ፲፪፡ ፵፮፡ ፩-፶፩፡ መዝ. ማ፫፡ ፳፡ ዮሐ. ፲፬፡ ማ፩-፵፮፡
 መዝ. ፳፯፡ ፳፭-፳፮፡
 ዮሐ. ፳፡ ፲፯-፲፰፡ ዮሐዋ. ፩፡ ፩-፲፬፡
 ዘሊዋ. ሸ፫፡ ፩-፵፬፡
 ዮሐ. ፳፡ ፲፱-፳፱፡ ዮሐዋ. ፪፡ ፩-፲፩፡ ፳፡ ሸ፮-፵፡
 ሉቃ. ፲፩፡ ፱-፲፫፡
 ማቴ. ፲፡ ፭-፵፱፡ ሸ፭፡ ፲፰-፳፡ ሉቃ. ፲፱፡ ሸ፮-፳፯፡
 ዘፍዋ. ፲፰፡ ፩-፵፫፡
 ማቴ. ፲፫፡ ፲፫-፲፯፡ ሉቃ. ፱፡ ሸ፰-፵፮፡
 ዘጸ. ማ፫፡ ፲፪-፳፫፡ ማር. ፱፡ ፪-፳፡
 ዮሐ. ፩፡ ፲፬፡ ሉቃ. ፩፡ ማ፩-፵፮፡ ሉቃ. ፲፩፡ ፲፬፡ ፲፪፡

+ + + + + + +

ሞላ አንበሳ ዘእምነገደ ይሁዳ
 ኢየሱስ ክርስቶስ
 ካህኑ ለዓለም፡ ንጉሠ ጽዮን
 ወንግሥት ነገሥት ዘኢትዮጵያ
 The Conquering Lion of the Tribe of Judah
 Jesus Christ
 Eternal Priest, King of Zion and
 King of Kings of Ethiopia

ኢትዮጵያ ታበጽሕ እደዊሃ ኀበ እግዚአብሔር
 ድንግል ማርያም
 እሙ ወእምነ፡ ንግሥተ ጽዮን
 ወንግሥተ ነገሥታት ዘኢትዮጵያ
 Ethiopia stretches out Her Hands to God
 The Virgin Mary
 Mother of God and Our Holy Mother
 Queen of Zion and Ethiopia

ሰባቱ ቅዱሳት ኪዳናት

ኢየሱስ ማርያም

ኢየሱስ

ኢየሱስ ማርያም

ኢየሱስ ማርያም

ኢየሱስ

ኢየሱስ

ኢየሱስ

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት

ገብረ እድህ ኤርምያስ ከገደ መልደ ኢየሱስ

ሐምሌ ፫ ቀን፡ ፲፱፻፳፰ ዓ. ም. በአዲስ አበባ መካከ ሰማዕት ቅዱስ ቂርቆስ ቤተ ክርስቲያን ሰበካ የተወለዱት፡ የዚህ መጽሐፍ አዘጋጅ፡ ንቡረ እድህ ኤርምያስ ከበደ ወልደ-ኢየሱስ፡ ገና በትምህርት ቤት ሣሉ፡ በአሥራ ስምንት ዓመት ዕድሜያቸው፡ “ምናሴ፡ የመከራዬ ደስታ፡ ዓለምን ረታ!”፡ በሥራ ዓለምና በደርግ፡ የእሥራትና የግዞት፡ ኋላም የስደት ዘመን ሣሉም፡ ከደረሷቸው መጻሕፍት መካከል፡ “ኢትዮጵያዊው፡ በማንነቱ ፍለጋ!”፡ “ኢትዮጵያ፡ የዓለሙ መፋረጃ!”፡ Ethiopia: The Classic Case እና “ኢትዮጵያና ኢትዮጵያዊነት” የተባሉትን፡ ለንትመትና ለንባብ አብቅተዋል።

በ፲፱፻፶፪ ዓ. ም. የመጀመሪያውን፡ የኢትዮጵያ ድርሰት ማኅበር፡ ከጥቂት ደራሲያን ጋር አቋቁመው፡ እስከ፲፱፻፷፩ ዓ. ም. ድረስ፡ በዋና ጽሕፈነት፡ የበጎ ፈቃድ አገልግሎታቸውን አበርክተዋል።

በ፲፱፻፶፫ ዓ. ም. በአዲስ አበባ፡ ደቡብ ሕዝብ ተመርጠው፡ የመናገሻ ከተማዋ ማዘጋጃ ቤት ምክር ቤት አባል፡ በ፲፱፻፶፮ ዓ. ም. የቀድሞው፡ የኢትዮጵያ ቤተ ሕዝብ፡ የሕግ መምሪያ ምክር ቤት አባል፡ በ፲፱፻፷፩ ዓ. ም. በንቡረ እድነት ማዕርግ፡ የኢትዮጵያ ቤተ ሕዝብ፡ ቤተ ምልክናና ቤተ ክህነት ሙሉ ተጠሪ በመኾን፡ የአኩረት ጽዮን አስተዳዳሪ፡ በ፲፱፻፷፬ ዓ. ም. የቀድሞው፡ የኢትዮጵያ ቤተ ክህነት ጠቅላይ ሥራ አስኪያፃጅ፡ በ፲፱፻፷፮ ዓ. ም. በቀድሞው የኢትዮጵያ ቤተ ምልክና፡ የሕግ መወሰና ምክር ቤት አባል ኾነው አገልግለዋል።

በዚያ አገልግሎት ላይ እያሉ፡ በሰኔ ፳፬ ቀን፡ ፲፱፻፷፮ ዓ. ም. የሙት በቃ ብያኔ ወደተሰጠበትና ከሰባት ዓመታት በላይ ወደቆዩበት፡ የደርግ እሥር ቤት ገቡ። በመጨረሻ፡ በእግዚአብሔር ቸርነት፡ ከዚያ ፈተናና መከራ ተርፈው፡ ከእሥርም ተፈትተው፡ ለብዙ ዓመታት፡ በአገራቸው፡ በግዞት፡ በባዕዳን አህጉር ደግሞ፡ በፈቃደኝነት የስደት ኑሮ፡ ተልእኳቸውን በመቀጠል ከቆዩ በኋላ፡ በቅርቡ፡ ወደኢትዮጵያ ለመመለስ በቅተዋል።

ከወይዘሪት ራሔል ዘክርያስ ጋር፡ በሐምሌ ፫ ቀን፡ ፲፱፻፹፰ ዓ. ም.፡ በኢትዮጵያዊው ሥርዓት ከፈጸሙት ጋብቻቸውና የትዳር ኑሮአቸው፡ ሦስት ወንዶችንና አምስት ሴቶች ልጆችን አፍርተዋል።

ዋጋው \$ 35.00

ቼምበር ማተሚያ ቤት